EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı: 181, 15 Kasım '97

Ekim Devrimi'nin 80. yıldönümü

Büyük devrimin aynasında parti davası-2

"Devrimci teori olmadan, devrimci hareket olmaz"

Bir devrimler yüzyılı olan 20. yüzyıl içinde Ekim Devrimi'nin teorik ve pratik yönden hala da aşılamadığını söylemiştik. Bu aynı gerçek Ekim Devrimi'nin zaferini hazırlayan parti için de geçerlidir. Bitmekte olan yüzyılımızın tarihi Bolşevik Partisini aşan daha ileri bir devrimci parti örneği kaydetmedi. Hala aşılamayan bir devrime önderlik eden partinin de henüz aşılamamış olması anlaşılır bir durumdur. Zira devrimci bir partinin konumunu, kimliğini ve kapasitesini, önderlik ettiği ve zafere ulaştırdığı devrimden ayrı düşünmek mümkün değildir.

Bu nedenledir ki, Ekim Devrimi'nin teori ve pratiğinden öğrenmek, işin özünde, ona önderlik eden partiden, bu partinin teorisinden ve tarihsel pratiğinden öğrenmek demektir.

"Marksist teorinin sağlam temeli"

Lenin, 1920'de, Komünist Enternasyonal II. Kongresi'nin hemen öncesinde, Bolşevizm deneyiminden Komünist Enternasyonal için sonuçlar çıkarırken, "siyasal bir düşünce akımı olarak ve siyasal bir parti olarak Bolşevizm, 1903'ten beri vardır" diyor ve daha ilerde şu olgunun altını çiziyor: "Bolşevizm, 1903'te marksist teorinin son derece sağlam temeli üzerinde yükseldi." *("Sol" Komünizm...)*

Bu, Bolşevizmin sağladığı tarihsel başarının temel etkenlerinden ilkine ışık tutuyor. Lenin'in verdiği tarih üzerinden Bolşevizmin şekillenmesinin başlangıç evresine baktığımızda, 1920'de gözlemlenen olgunun daha baştan bu şekillenmeye ışık tutan berrak bir bilincin ürünü ve ifadesi olduğunu görürüz.

Marksist bir hareketin çıkışından itibaren marksist teori tabanında yükselmesi, ilk bakışta, herhangi bir özel anlam taşınmayan olağan bir durummuş gibi görünür. Oysa Bolşevizmin ilk şekillenme tarihine baktığımızda, bunun, bizzat dönemin genel "marksist hareketi" içinde, bir yandan teoriyi revize eden "legal marksizm"e, öte yandan "teoriye karşı tam bir umursamazlığı" dar pratikçilikle birleştiren "illegal ekonomizm"e, kendiliğindenciliğe ve kuyrukçuluğa karşı kararlı ve kapsamlı bir mücadele içinde başarıldığım görürüz. Bir başka ifadeyle, "Bolşevizinin 1903'te marksist teorinin son derece sağlam temeli üzerinde yüksel"mesi, burada başlığa çıkardığımız temel fikir temelinde yürütülen sıkı ve kararlı bir mücadele sayesinde olanaklı olabilmiştir.

Lenin, öncü devrimci bir partinin ve devrimci bir sınıf hareketinin şekillenmesinde devrimci teorinin taşıdığı çok özel ve belirleyici önemi, tam da bu mücadeleler içinde vurgulamıştır: ***"Öncü savaşçı rolünün ancak en ileri teorinin klavuzluk ettiği bir parti ile yerine getirilebileceğini*** *belirtmek istiyoruz."* (*Ne Yapmalı?*)

Türkiye'de son 30 yıldır Lenin'in devrimciler arasında en çok okunan birkaç kitabından biri olan *"Ne Yapmalı?"*, çoğu durumda, örgütsel dar kafalılığa (ve bunun kaçınılmaz ürünü olan dar pratikçiliğe) bir dayanak olarak kullanılmaya çalışılmıştır. (Bu davranış, geleneksel devrimci hareketin Marksizmi inceleme tarzına ve anlama kapasitesine de iyi bir göstergedir. Bu bize, bir dizi grup şahsında gösterilen onca çabaya rağmen, devrimci bir sınıf partisinin inşası yolunda neden bir arpa boyu yol alınamadığının da bir açıklamasını vermektedir.) Oysa bu temel eserin en temel fikri, tam da burada başlığa çıkarılan cümlede ifadesini bulmaktadır: *"Devrimci teori olmadan, devrimci hareket olmaz"!*

Bu vurguyla; Rusya'daki hareketin o gün için muzdarip olduğu dar pratikçilikten, kendiliğindencilikten, örgütsel dağınıklık ve şekilsizlikten, pratik çalışmada ilkellik ve amatörlükten kurtulmanın temel önkoşuluna işaret edilmiş olmaktadır. Bununla; başarılı bir teorik çalışma olmaksızın, "hareketin başarılı bir büyümesi(nin) olanaksız"lığı vurgulanmış olmaktadır. Dahası, Lenin daha da ileri giderek ve bu konuda bizzat Engels'e dayanarak; proletaryanın devrimci sınıf mücadelesinin çokça sanıldığı gibi yalnızca ***"iki biçiminin (siyasal ve iktisadi) değil, teorik mücadeleyi ilk ikisi ile bir tutarak üç biçimi"***nin olduğunun altını çiziyor. Marksist bir hareketin, özellikle de bir ilk şekillenme sürecindeyse, henüz genç ve deneyimsizse, "proletaryanın devrimci hareketinin teorik yönüne" özel bir dikkat göstermek zorunda olduğunu hatırlatıyor. Ve tüm bunlar, bizde garip ve gülünç bir biçimde örgütsel dar kafalılığa, bunu tamamlayan kısır ve amaçsız dar pratikçiliğe dayanak yapılmaya çalışılan aynı *"Ne Yapmalı?"*da ortaya konuluyor.

"Marksizmde aslolan onun devrimci diyalektiğidir"

Fakat sorun partinin ve proletaryanın devrimci sınıf mücadelesinin başarılı bir gelişmesi için devrimci teorinin taşıdığı özel önemi vurgulamakla bitmiyor. Bundan da önemli olan teorinin yöntemidir. Teoriyi devrimci ve işlevsel kılan, onu cansız ve yararsız bir dogmalar yığını, ya da amaçsız bir aydın gevezeliği olmaktan çıkaran, tam da onun bilimsel devrimci yöntemidir. Lenin'in teorik çabası şahsında Bolşevizmin büyük tarihsel başarısı ve üstünlüğü tam da buradadır. Lenin ve Bolşevizm için Marksizm bir bilimdir. Bir dogmalar yığını değil, fakat bir eylem klavuzudur. Marksizmde aslolan, onun devrimci diyalektiğidir.

Bolşevizm Marksizmi böyle kavradığı içindir ki, işçi sınıfının öncü ve devrimin yönetici gücü olan bir parti olmayı başarabildi. Marksizmin bu bilimsel devrimci ele alınışı olmasaydı, Bolşevik Partisi Rusya gibi geri bir köylü ülkesinde hala da aşılamayan görkemli bir proleter devrimin öncüsü olmayı başaramazdı. Bunu anlayamayan ve Ekim Devrimi'ni gözden düşürmeye çalışan II. Enternasyonal bilgiçlerine Lenin'in verdiği açık ve sade yanıt, Bolşevizmin Marksizme nasıl yaklaştığının da bu açıdan veciz bir ifadesidir: *"Hepsi kendilerine marksist diyorlar, ama marksizm anlayışları çekilmez bir biçimde bilgiççedir. Marksizmde belirleyici olan şeyi, yani onun devrimci diyalektiğini hiç anlayamamışlardır."* (*Devrimimiz*)

Ölümünün hemen öncesinde bunları söyleyen Lenin'in, siyasal yaşamının daha en başından itibaren sorunu hep böyle ele alınageldiğini ise biliyoruz:

"Biz tam olarak Marx teorisinin tabanı üzerindeyiz: Yalnızca bu teori, sosyalizmi bir ütopya olmaktan çıkararak bilim haline getirmiş, bu bilimi sağlam temeller üzerine oturtmuş ve bu bilimi daha da geliştirmek ve tüm ayrıntıları ile işlemek için tutulması gereken yolu göstermiştir."

"... Biz Marx'ın teorisini, bitirilmiş ve dokunulmaz bir şey olarak asla görmüyoruz; tersine bizim inancımıza göre, bu teori yalnızca, sosyalistlerin, yaşamın gerisinde kalmak istemiyorlarsa, her yönde daha da geliştirmek zorunda oldukları bilimin temelini atmıştır. Bizim kanımızca, Marx'ın teorisini ***bağımsız olarak*** *daha çok geliştirmek, özellikle Rus sosyalistleri için zorunludur; çünkü bu teori yalnız,* ***ayrı ayrı****, İngiltere'de Fransa'da olduğundan başka türlü, Almanya'da Rusya'da olduğundan başka türlü uygulanan genel ilkeleri verir."* *(Programımız,* 1899)

Devrimci teori ve kitlelerin tarihsel pratiği

Ve marksist bilimsel teorinin bu yöntemsel ele alınışını tamamlayan kritik bir başka nokta. Devrimci teori yalnızca devrimci eyleme klavuzluk etmekle kalmaz, aynı zamanda onunla sıkı sıkıya bir ilişki içinde gelişir. Bu ise, yalnızca devrimci teorinin pratiğin ortaya çıkardığı gerçek sorunlara yanıt oluşturması anlamına gelmez, fakat aynı zamanda, onun bizzat proletaryanın devrimci pratiğinden beslendiğini, bu pratik içinde sınandığını, zenginleştiğini, ve en önemlisi, kesin biçimini aldığım da gösterir. Bir başka ifadeyle, devrimci teori yalnızca kitlelerin tarihsel devrimci eylemine yön vermekle kalmaz, aynı zamanda bizzat bu tarihsel zeminde gelişip serpilme, arınma ve güçlenme, kesin biçimini alma olanağı bulur. Bu çerçevede ve bu anlamda, devrimci teorik çaba, aynı zamanda, gerçek devrimci yığın hareketinden ve bizzat devrimin kendisinden öğrenmesini bilmek anlamına gelir. Bu ise, kitlelerin yürüyen mücadelesine örgütlü bir güç olarak aktif biçimde katılmak, ona fiilen önderlik etmek, onu sürekli olarak daha ileri düzeylere çıkartmak için gereken her çabayı harcamak ölçüsünde, bu türden bir önderlik pratiği içinde mümkün olabilir ancak. Ve yine bu, devrimci teorik çabanın neden ancak devrimci bir örgütlü yaşam içinde mümkün olabileceğine ışık tutar. Aynı şekilde, ancak devrimci örgütlü çaba içinde mümkün olabilen bir devrimci teorik gelişme ile bireysel aydınların en iyi durumda akademik sınırları aşamayacak olan kısır çabaları arasındaki derin uçurumu gösterir. Sonuç olarak; Bolşevizm kendi muazzam tarihsel başarısını, aynı zamanda devrimci teorinin bu tarz bir ele alınışına borçludur.

Lenin, devrimci teoriye ilişkin bu son noktayı; *"bir dogma olmayan, ancak son biçimini gerçek yığın hareketinin ve gerçek devrimci bir hareketin pratik eylemi ile yakın ilişki içinde olan, doğru devrimci teori"* (*"Sol" Komünizm...*) tanımlaması içinde, en özlü bir biçimde ortaya koyar. Ve bundan dolayıdır ki, *"Bir yandan, Bolşevizm, 1903'te marksist teorinin son derece sağlam temeli üzerinde yükseldi"* derken, hemen devamında şunları ekler: *"Öte yandan, teorinin bu kaya gibi temeli üzerinde yükselen Bolşevizm, deneyim zenginliği yönünden dünyanın hiç bir yerinde eşi olmayan onbeş yıllık (1903-1917) bir tarih pratiği yaşadı."*

Dolayısıyla, bolşevizmin kendine özgü teorik gelişmesini, Marksizmin sağlam teorik temeliyle Rusya'daki devrimci eylemin diyalektik ilişkisi ve etkileşimi içinde kavramak gerekir. Her gerçek devrimci öncü sınıf partisi de kendi teorik şekillenmesini ancak böyle bir tarihsel gelişme süreci içinde bulabilir.

(Devam edecek...)

EKİM

Hiçbir ihanet cezasız kalmaz!

Devrimci emeği düşman saldırısının, devrimcileri ise ölümün hedefi haline getirenler bunun sonuçlarına katlanacaklardır

Çürümüş bir sistem ancak çürümüş araçlarla savunulabilir. Türkiye'de de kapitalist sistemin kendini bir kontr-gerilla devleti olarak örgütlemiş olması bundandır. Sermaye iktidarı bu yüzden işçi ve emekçilere, kardeş Kürt halkına karşı katliamlarda bulunmakta, insanları kitleler halinde işkenceden geçirmekte, gözaltında kaybetmektedir. Faşist sermaye iktidarının bu kirli savaş yöntemleri özellikle devrimci örgütler üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bu kontra yöntemlerinden biri de mücadelenin içindeki zayıf kişiliklerin ajanlaştırılmasıdır. Her türlü terör ve işkence kullanılarak bu zayıf kişilikler parçalanmakta, kendine ve davasına yabancılaştırılmakta ve zavallılaştırılarak teslim alınmaktadır.

Gazi Üniversitesi öğrencilerinden Ahmet Ünkazan 1996 Nisan sürecinden beri Ankara gençlik çalışmamız içinde yer almaktaydı. 1997 Nisan'ında gözaltına alınmış, işkencede zayıf davranmış, sonuçta siyasi polisin kendisini ve ailesini öldürmek tehditi altında düşkünleşmiş, ve ajanlaşmayı kabul etmiştir. Sonraki süreç boyunca örgüt sırlarını düzenli bir tarzda düşmana aktarmıştır. Bu süreç boyunca mücadelenin güçleri, olanakları karşı-devrimci güçlerin faaliyetleri konusunda örgütü bilinçli bir şekilde yanıltmış ve yönlendirmeye çalışmıştır. Yoldaşlarınız ve süreçleri hakkında yalan bilgiler vermekle hem onları ajanlaştırmaya hem de örgütü ajan şüphesi ile iş yapamaz noktaya sürüklemeye çalışmıştır. Örgütün mali olanakları doğrudan polise teslim edilmiştir. Tüm karşı-devrimci suçlar yapılan soruşturma sonucu açığa çıkarılmış ve ajan-provokatör suçlarını açıkça ortaya koymak zorunda kalmıştır. Devrim ve sosyalizm ideali için örgütlü bir emeğin ürünlerine yönelik bu karşı-devrimci çabanın sonucu olarak Ahmet Ünkazan cezalandırılmıştır.

Bu ne devrimci harekete ne de bize yönelik ilk ajanlaştırma girişimidir. Daha önce de örgütümüze dönük bazı ajanlaştırma girişimleri erken bir evrede, örgüte çalışmasına zarar vermeden açığa çıkarılmışlardı. Biz bugüne kadar bu tür zavallıları teşhir ve tecrit etmekle yetindik.

Ama yaşanan son örnek örgüt çalışmasına ciddi zararlar vermiş bulunmaktadır. Bugünden önce olduğu gibi bugünden sonra da kendi zayıflıklarının ve zavallılıklarının bir sonucu olarak faşizmin ajanlaştırmasına boyun eğenler, bunu örgüte derhal bildirdikleri, örgüte bu yolla zarar vermedikleri sürece ve açıklamalarıyla devletin ajanlaştırmalarını teşhirini seçtikleri takdirde ölümle cezalandırılmayacaklardır.

Faşist sermaye iktidarı bu tür zavallıları kullanarak kendini ömrünü bir dakika bile uzatamaz. Devrimci mücadelede gelip dayandığımız Partili düzey, hem benzer saldırıları boşa çıkarmanın, hem de sermaye iktidarının ömrünü kısaltmanın güvencesidir.

Yeni güçler ve yeni görevler

Önemli bir dönemeçten geçiyoruz. Bu ülkenin bütün devrimci birikimin devralmaya aday olan hareketimiz emin adımlarla parti kuruluş kongresine gidiyor. Hareketimiz 10 yıllık siyasal yaşamında tüm gücünü bu öncelikli göreve verdi. Sonuç dostun da düşmanın da gözleri önündedir.

Sınıfın ileri kesimlerinde, samimi devrimciler nezdinde ve sol kamuoyunda farklı ilgi ve tepkilerle karşılaşıyoruz. Bazıları konumlarının doğal uzantısı olan tutuculuğu kıskançlıkla birleştirerek soruyorlar: "Gerçekten parti düzeyine ulaştılar ını acaba?" Gözleri mezhepsel önyargılarla kapalı olmayanlar ise düzeyimizin ve gücümüzün anlamını kavramakta zorlanmıyorlar. Sosyal-reformistler hareketimizin gelişmesinin şahsında haklı olarak kendi politik ölümlerini görüyorlar ve ne kadar zorlasalar da "suskunluk fesadı" gittikçe daha çok parçalanıyor. Hemen tüm temel çalışma alanlarında karşılarında bizi buluyorlar. İsmimizin anılmadığı, taraf olmadığımız direniş yok gibidir. Bu ise sosyal-reformisleri fazlasıyla rahatsız ediyor. Açık bir ideolojik-siyasal mücadeleden kaçınanlar, siyasal tutum ve davranışlarımızı sözümona örtülü polemiklere konu ediyorlar. Yaptıkları bir kez daha çamur atarak karalamaktan öteye gidemiyor. Buna şaşırmıyoruz; zira, reformizm açıktan süren ideolojik-siyasal tartışmalar karşısında güçsüzdür.

İşçi sınıfının ileri kesimleri ve samimi devrimciler için ise durum temelden farklıdır. Bizi ilgi, yer yer sevinç ve sempatiyle izliyorlar. Bu kesimlerin saflarımıza henüz pratik olarak akmamalarının gerisinde artık bizim yetersizliklerimiz değil, esasında kendi tereddütleri ve zayıflıkları yatıyor. Bu kesimlerin en güçlü ve samimi öğeleri ise hızla etrafımızda toplanıyor, ilişkiye geçiyor, saflarımıza katılıyorlar. "Sınıf içinde devrimci çalışma yürüten ve bu konuda özel bir ısrar gösteren yalnızca siz varsınız. Bu alada sizin dışınızda bir tek EMEP'i görüyoruz...Vakit kaybetmemek gerekir" diyor, bunların politik yönden en ileri öğeleri vb...

Sınıfın devrimci partisinin saflarına kitlesel bir akışın ve parti etrafında toplanma hızının, sınıf ve kitle hareketinin seyrinden bağımsız ele alınamayacağı yeterince açıktır. Fakat rahatlıkla söyleyebiliriz ki; Kuruluş Kongresi süreci ilgiyi akışa dönüştürerek sıçramalı bir gelişme evresini beslemektedir. İlk işaretler bunu müjdeliyor. Böyle bir akışın çapı ve boyutları ne olacaktır, bugünden birşey söylenemez. Burada önemli olan, bu gelişmeyi görebilmek, bunun önümüze çıkardığı sorun ve sorumlulukları ortaya koymak ve hazırlıklarımızı buna göre yapmaktır.

Siyasal sınıf çalışmamızın temel yönleriyle ideolojik çizgimizin doğasına uygun bir yönelime oturduğu biliniyor. Bu çalışmanın ürettiği sonuçlar, bize kazandırdığı mevziler ve karşımıza çıkardığı yeni sorunlar, örgüt basınımızda sürekli tartışılıyor. Buna ilişkin görevler açıklıkla saptanıyor. İşçi sınıfını politik bilinçle donatma ve sınıfın politik eylemini geliştirerek yükseltme, örgütsel açıdan organlaşma-kurumlaşma, verili kadro birikiminin niteliğini yükseltme, kadro birikiminin niceliğini artırma, sınıf içinde kökleşme, örgütün proleter sınıf kimliğini güvenceye alma vb... Tüm bunlar, siyasal sınıf çalışmasının yetkinleştirilmesi çabasına paralel olarak gözetilmesi gereken öncelikli ve asli görevlerdir. Fakat, Kuruluş Kongresi sürecinin pratik olarak yaşanıyor olması, hareketimize yönelen ilgi ve akışla birarada düşünüldüğünde, görev ve sorumluluklarımızın bir kat daha arttığı ve daha özel bir mahiyete büründüğü de tartışmasızdır.

Sözü şuraya getirmek istiyoruz: Hareketimize yönelen güçleri örgütleyip seferber edebilecek miyiz? Bu güçleri de kapsayan bir kurumlaşma üzerinden gerçek bir sıçrama yapabilecek miyiz? Hareket noktamız,

bir dönemin imkanlarını kullanıp kullanamamaktan çok ötedir. Karşı karşıya bulunduğumuz sorumluluk, ilk kez yakalanmış bu tarihsel fırsatın, işçi sınıfının devrimci partisini nihayet varetme olanağının hakkıyla değerlendirilip değerlendirilememesi, sosyalizm davasının yükümlülüklerinin yerine getirilip getirilememesi çerçevesinde bir sorumluluktur. Hareketimizin iddiasının ciddiyetine uygun davranma kültürü ile kendine özgü yerini tutmayı başardığı bilinmektedir. O halde böyle bir evrenin imkanlarını hakkıyla değerlendirememek demek, bizim koşullarımızda altından zor kalkılır bir bunalım demektir.

Bu sürecin hakkını nasıl verebiliriz? Bunun sihirli bir formülünün olmadığı tüm yoldaşlarımız tarafından bilinmektedir. Giderek oturan çalışma tarzımızın yer yer karşılaştığı güçlükler ve bu güçlüklerin nasıl aşılacağına ilişkin perspektifler, basınımızda ısrarlı bir tarzda işlenmektedir. İşlenen ve tüm örgüte egemen hale getirilmeye çalışılan partili kimliğe uygun tarzdır. Sorumuzun yanıtı da bu noktadadır. Parti tarzını egemen hale getirmek, sürecin hakkını vermenin temel anahtarıdır.

Parti tarzı, tanımlı alanlar, tanımlı birimler ve bu temelde kurumlaşmayı başarmış, sorumluluklarının hakkını veren organlar üzerinden bir işleyiş demektir. Parti tarzı, çevre anlayışının, alışkanlığının, davranışının ve kültürünün aşılması demektir. Politik faaliyet kapasitesini politik önderlik düzeyi ile birleştirmek demektir. Bu temel üzerinde kadronun yetkinleşmesi, kadro niceliğinin arttırılması demektir vb.

Kadro niteliğinin güçlendirilmesi, herşeyden önce mevcut kadro birimimizin önderlik vasıflarını geliştirmek anlamına geliyor. Niceliği artırmak ise, saflarımıza yeni katılan yoldaşların hızla eğitilip, donanımlı hale getirilerek örgüt saflarına alınmasında ifadesini buluyor. Saflarımıza gelen genç işçi ve devrimcilerin yanısıra, mevcut istim üzerinden yeni güçlerin akışının artarak süreceğini söylemek bir abarma olmayacaktır. Bu güçlere mevcut düzeyleri üzerinden bakıldığında, parti komiteleri veya organlarının sorumluluk düzeyini omuzlayamayacakları söylenebilir. Esas olarak mükemmeliyetçiliğin yön verdiği böyle bir bakış, darlığı ve tekyanlılığı bir yana, içinde bulunduğumuz dönemdeki görev ve sorumlulukların gerçek kapsamıyla görülemediğini gösterir.

Ortaya koymaya çalıştığımız sorun doğru anlaşılmak durumundadır. Hızla kadrolaşmak gibi son derece temel önemde bir problemle yüzyüzeyiz. Güçlerin yeniliği ve deneyimsizliği bir veridir. Kuşkusuz yetersizlikleri ve zaafları konusunda da açık olmak durumundayız. Fakat hiçbir biçimde varolan yetersizlik ve zayıflıkları bu güçlerle organlaşmamızın önüne bir engel olarak çıkarmamalıyız. Tersine, yetersizliklerinin aşılmasının organ faaliyeti içinde ve dönüştürücü bir siyasal çalışmayla mümkün olduğunu görebilmeliyiz. Dönemin ürettiği devrimci birikimin ürünüdür bunlar. Devrimci sorumluluklar ise ortadadır. Bu güçlerle devrimci sorumlulukların altına gireceğiz. Bir kısmı belki sorumlulukların altında ezilecektir. Faaliyetimizi boşa düşürenler de olabilecektir. Ama böyle bir perspektifle çalışmak bize mutlaka kazandıracaktır. Bu sayede dönemin görevleri omuzlanmış olacaktır.

Bunu gerçekleştirmenin basit olan fakat hayati önem taşıyan kritik noktası, örgütün çekirdek kadro gücünün ortaya koyacağı performanstır. Bir kez daha belirleyici olan kadrolar olacaktır. Bu soruna yaklaşımda ideal şema ve şablonlarla hareket etmeyi düşünmek, günü kurtarma ve idare etme darkafalılığıdır ki, bu tarzın günü bile kurtarmaya yetmediği bizzat deneyimlerimizin ortaya koyduğu bir gerçekliktir. Elbette sorun bazı insanları biraraya getirerek adına organ demek değildir. Bu basitçe herhangi bir sorumluluk üstlenmeleri anlamına da gelmiyor. Herşeyden önce bu güçler dönemin görevlerine uygun bir misyon duygusuna ve iddiaya; buna uygun bir hırs, azim, kararlılık ve atılganlığa kazanılmalıdırlar.

Yakın bir önderlik, yetersizliklerine yoldaşça ve sorumlulukla yaklaşım, geliştirici bir organ yaşamı, sıkı bir denetim, görevlerinin en net tanımı ve sorumluluk alanlarının açıkça belirlenmesi temeli üzerinde, bu güçler inisiyatifli bir çalışmaya seferber edilmelidir. Görev ve sorumluluklarının geniş kapsamını tanımlamak, fakat pratik sorumluluklarını açık hale getirmemek, sözünü ettiğimiz güçleri belirsizlik ortamına iterek verimsizlik içinde tükenmelerine neden olacaktır. Yine organın toplam bileşimi içinde güç, kapasite ve

potansiyellerini aşan yükümlülüklerle yüzyüze getirmek, kendilerine olan güveni bir dönem sonra kaybetmelerine yol açacaktır. En doğru ve en işlevsel olanı, bu güçlerin yetenek, kapasite ve potansiyellerini gözeten bir organ içi görev bölüşümüdür. Dikkat edilirse, kadrolaştırılmış güçlerden oluşan organlardan söz etmiyoruz. İçinde deneyimli kadroların da yeraldığı, kadrolaştırılacak güçlerden oluşacak organlardan söz ediyoruz. Böyle bir organda ise çok şeyin iç önderliğin performansına bağlı olduğu tartışmasızdır. Bu süreç bugünkü ileri kadrolarımızın kapasite, yetenek ve örgütçü özelliklerini sınayan bir süreç olacaktır. Asıl sınavı yeni güçler değil, bizzat eski kadrolarımızın kendileri verecektir. Bugünkü kadrolara bugüne kadar çok şey verilmiştir; doğal olarak çok şey verilenden çok şey istenecektir.

Yeni güçlerin kadrolaştırılmaları ve eldeki kadroların her yönüyle güçlenmeleri, kendi içinde dar bir örgüt çalışmasını değil, fakat adına layık bir siyasal sınıf çalışmasını gerektirir. Başarı böyle bir çalışmanın hakkıyla örgütlenebilmesi oranında olanaklı olacaktır. Sancılı seyreden, dahası, dönem dönem hayli durağanlaşan bir sınıf ve kitle hareketliliği gerçeğiyle yüzyüzeyiz. Fakat biz, hem bu durgunluğun yüzeyde olduğunu, dipte derin bir anaforun yaşandığını, hem de yığınların acil talepleri uğruna harekete geçirilebildiklerini biliyoruz. Kendi deneyimlerimiz bile bunu fazlasıyla kanıtlamaktadır. Beybi Çuval, Parsat Piston, Toz Metal, Arıkol, Sertek vb., bunlar kendi pratiğimiz üzerinden ortaya çıkan örneklerdir. Biz gerekli inisiyatifi gösterdiğimizde, imkanları iyi değerlendirdiğimizde, çalışmanın sürekliliğinde ısrar gösterdiğimizde, sınıf kitlelerini şöyle ya da böyle harekete geçirebileceğimiz bilmek durumundayız. Ancak bu süreçten alacağımız güç, biriktireceğimiz deneyim, yaratacağımız ilgi ve saygınlık ile gerçek bir önderlik kurumu inşa edebiliriz. Sınıf kitlelerinin gönlünü böylelikle fethedebiliriz. Partimiz gerçek bir otorite haline ancak böyle bir süreçten geçerek gelebilir. Yarının büyük kitle hareketlerini yönetip yönlendirmek ancak böyle mümkün hale gelebilir.

Parti kimliğine ve tarzına uygun bir siyasal faaliyetten söz ediyoruz. Bu tarzın gereklerini ne kadar yerine getiriyoruz? Örneğin; Susurluk için gündeme gelen eylemlere katılımı bulunduğumuz birimlerde ne ölçüde siyasal çalışmanın konusu yapıyoruz? İşçilerin günlük sorunlarıyla Susurluktaki düzen ve devlet gerçekliği arasında varolan bağı propaganda-ajitasyon ve siyasal teşhir faaliyetimizde yeterince kullanabiliyor muyuz? Fabrikada ortaya çıkan her fırsatı yeterli oranda değerlendirebiliyor muyuz? Kapitalizmin somut teşhiri ve sosyalizmin canlı propagandasını her fırsatta yapabiliyor muyuz? Bu sorulara verilmiş doğru yanıtlar, bir partilinin kimliğine uygun bir siyasal çaba içinde olduğu anlamına gelecektir. Ve ancak böyle bir inisiyatif, parti düzeyi/parti tarzı anlamına gelebilecektir.

Son olarak bir kez daha belirtmekte yarar var. Dönemi kucaklayabilmemiz verili kadro birikimini en işlevsel ve en etkili bir tarzda seferber etmemize bağlıdır. Bu, mevcut kadroların eski tarz alışkanlıklarından sıyrılması, zayıflıklarından arınması ve yeni düzeyi bir kimlik haline getirmesi acil ihtiyacına işaret eder. Bugüne kadarki "masum" alışkanlık ve zaaflar bugünden sonra ciddi bir sorumsuzluk anlamına gelecektir. Bunlarda ısrar artık parti davasına karşı kaba ve kabul edilemez bir sorumsuzluk olacaktır.

Parti yaşamı emeğimizin ürünü olacaktır. Gerçek komünistler görev başına!..

EKİM 3. Genel Konferansı

Siyasal ve Örgütsel Değerlendirmeler

EKSEN YAYINCILIK

OSB-İMES çalışmasında partili düzeye doğru...

Organize Sanayi Bölgeleri (OSB), büyük ölçekli üretimin yarattığı bir dizi sorunu en aza indirmek için kapitalistlerin gittikçe yaygınlaştırdıkları sanayi yapılanmaları olarak biliniyor. Büyük ölçekli üretim en başta binlerce işçiyi aynı fabrikada biraraya getirmesiyle başlı başına bir sorunlar yumağı yaratmaktadır. Bu tür fabrikada hızlı bir "işçileşme" süreci yaşayan işçiler nicelik itibarıyla da işverenin karşısında büyük bir tehdit oluşturmaktadırlar. Buna herhangi bir kriz durumunda büyük ölçekli üretimin yaratacağı sorun ve sıkıntıların büyük boyutluluğunu da eklemek gerekir. Hem ekonomide tuttukları yer açısından ve hem de çalıştırdıkları işçi kitlesinin niceliği açısından büyük ölçekli fabrikalardan birinde yaşanacak bir eylemin yaratacağı etkinin daha sarsıcı olacağı açıktır. Bütün bunlar kolay bir saldırı zemini olan büyük ölçekli üretimin kapitalist patronlar için tercih edilir olmaktan çıkmasının bir nedeni olmuştur. Kuşkusuz burada sözkonusu olan büyük ölçekli üretimin tasfiyesi değil, büyük ölçekli üretimin kapitalist patronlar için yaratacağı sorunların en aza indirilmesine yönelik bir takım önlemlerin alınmasıdır.

Üretimin belirli organizasyonlarla parçalara ayrılmasının bir yığın avantaj sağladığı görülmektedir. Üretimin dünya ölçeğindeki organizasyonundan tek tek işyerlerindeki organizasyonuna kadar bu böyledir. Örneğin büyük tekeller herhangi bir mamülün üretimini parçalar halinde değişik ülkelerde tamamlamaktadırlar. Esnek üretim de bir yönüyle bunu işyeri bazında uygulamanın aracıdır. Farklı işkollarındaki küçük ve orta ölçekli fabrika ve atölye kümelerinin oluşturduğu OSB'ler de buna benzer bir organizasyondur.

Türkiye'de '80'li yıllarda geliştirilen ve özellikle '90'lı yıllarda yaygınlık kazanan bu yapılanmalar, genellikle kent merkezlerinin çevresinde yeni yeni oluşmaya başlayan yerleşim alanlarının yanıbaşında kuruluyor. Gerek kirli savaşın gerek geçim sıkıntısının göçe zorlayarak bu yerleşim alanlarında yaşamak zorunda bıraktığı insanlar henüz kırla bağlarını koparamamışlardır. Böyle olduğu ölçüde ise, işçi kültürüyle yeni yeni tanışan ucuz işgücüne ulaşmanın temel kaynaklarından biri durumundadırlar.

İstanbul'da bu tür OSB'lerden birisi Yukarı Dudullu'da kurulmuştur. Şimdilik burada metal (otomotiv yan sanayi, elektronik eşya, demir çelik vb.) başta gelmek üzere, petro-kimya, tekstil, gıda sektörlerinde üretim yapan ve 50-500 arası işçi çalıştıran 60'a yakın fabrika bulunuyor. 100 civarında bir fabrika kapasitesi olan ve birçok fabrika inşaatının da sürdüğü bu OSB'nin çevresinde ise, daha küçük ölçekli atölye ve işletmelerden kurulu sanayi siteleri vardır. Bunların en büyüğü İMES'dir. Yanısıra, bünyesindeki 800'ün üzerindeki döküm, torna kontruksyon vb. atölyelerinde 12-13 bin işçi çalışmakta olan ve madeni eşya atölyelerinden kurulu DES sanayi sitesi: oto tamir servis, yedek parça vb. atölyelerinden oluşan KADOSAN bulunmaktadır. Bunlar Dudullu yolu üzerindeki onlarca atölye ve fabrika ile birlikte düşünüldüğünde, bu bölgede 30-40 bin işçinin çalıştığı varsayılmaktadır.

Bütün bu atölye-fabrika kümeleri, birbiriyle şu veya bu düzeyde bir ilişki içindedirler. Örneğin Packard, OSB'deki Harnas'a, Dudullu yolu üzerindeki Ünivar'a ve İMES'teki atölyelere fason iş yaptırmaktadır. Ya da İMES'teki atölyeler aldıkları bir işin çeşitli aşamalarını yapmaktadırlar. (Döküm atölyelerinden çıkan iş buradan torna atölyelerine, oradan da montaja gitmektedir vb.) Bir mamülün üretimin ara aşamaları üzerine iş yapan aynı işkolundaki tüm bu fabrikalar ve atölyelerin toplamı devasa bir fabrika (özellikle İMES) görünümü sergilemektedir. Bu, bir taraftan işverenleri kendi aralarında örgütlenmeye iterken, diğer taraftan bu bölgedeki işçilerin birlikte hareket etmesinin de

uygun zeminini yaratmaktadır.

İşverenlerin bugün için bölgedeki en göze çarpan örgütlülükleri İMES İşverenleri Derneği'dir. Bunun dışında bu düzeyde başka bir örgütlülükleri yok denebilir. İMES'in güvenliğinden denetimine, işçi sorunlarmdan istihbaratına, hemen her soruna müdahaleye bu dernek karar vermektedir. Buna en açıklayıcı örnek olarak, İMES'teki atölyelerden bir kaçında (4 atölyeden daha da fazla olabilir) gelişen sendikal örgütlenme girişimlerinin bu dernek tarafından boşa çıkarılmasını verebiliriz. İşverenler bu atölyelerde çalışan işçilerin yasal haklarını ve işyeri sahiplerinin tüm zararlarını birlikte karşılayıp hepsini kapattırdılar.

Aynı düzeyde olmasa da OSB işverenleri arasında da bir dayanışma sözkonusudur. Bu, kimi zaman bir fabrikadan çıkarılan bir işçinin bu fabrikalarda işe alınmaması, kimi zaman da bu fabrikalardan birindeki bir direnişi kırmak için üretimi diğerlerinin üstlenmesi biçiminde oluyor.

İşçilerin bu ortak hareket zeminini kullanabildiklerini söylemek ise en azından bugün için mümkün değil. Fakat sınırlı da olsa öncü diyebileceğimiz kesim nezdinde böyle bir zeminin varlığı biliniyor. Nitekim bunun zorlandığı ve gerçek bir çaba harcandığı durumlarda, çeşitli girişimlerin (örneğin Beybi Çuval deneyiminde olduğu gibi) başarıya ulaştığı görülmektedir. Kaldı ki bu tür çabaları ortak bir örgütlülüğe (ortak komiteye) taşımak ve diğer fabrikalara yaymak noktasında belli bir açıklık bulunuyor. Fakat öncü kesimin pratik plandaki tutukluğu (ki bu da ancak sürükleyici bir politik gücün içerden müdahalesiyle kırılabilir) nedeniyle, yeterince zorlanmayıp daha değişik başka araçların yaratılamadığı sürece, doğal olarak sonuç almak mümkün olamıyor.

Bir başka öncü girişim örneği bugün İMES'te görülmektedir. Değişik siyasi çevrelere yakın işçilerin İMES'te birleşik bir çalışma yürütmek ve ortak bir örgütlülük yaratmak gibi bir düşünceleri var. Bu konuda fikir birliği içindeler. Dahası bunun yalnızca İMES'le sınırlı tutulmayıp tüm OSB ve çevresini de kapsamasını istiyorlar. Ne var ki bu yönlü çabaları henüz başlangıç aşamasındadır. En önemlisi de bugünkü bileşimi ile belli zayıflıklar taşımaktadır. Sınıf devrimcileri olarak sadece düşünsel planda değil, pratik planda da sürükleyici bir çaba içine girdiğimiz bir durumda bu girişim bir gerçekliğie dönüşebilir. Bu ise bölge için önemli bir kazanım olacaktır.

OSB birkaç yıllık bir geçmişe sahip. Bu, işçi kitlesinin geneli için de söylenebilir. Birkaç istisna dışında bölgenin genelinde işçileşme, sınıf güdüsü, kültürü, deneyimi vb. açısından genç bir işçi kuşağı bulunuyor. Çoğunluğunu Türkiye'nin dört bir yanından gelen; kültürel, etnik vb. açısından kırsal kesimin izlerini yoğun olarak üzerinde taşıyan genç unsurların oluşturduğu, düzenin gerici ideolojilerinin yozlaştırma saldırılarının küçümsenmeyecek bir yankı yarattığı bu işçi kuşağı, henüz doğal öncüsünü bile yaratamamış durumda. Fakat hem ekonomik sorunlarına (düşük ücret, fazla çalışma, düşük zam vb.) dönük tepkilerin, hem genç olmaktan kaynaklı mevcut mücadele isteği ile bu kuşak mücadele açısından çok önemli bir imkandır. İşçilerin bir kısmının Sarıgazi ve 1 Mayıs gibi politik semtlerde oturan işçilerden oluşması da ek bir imkandır.

Bu potansiyeli harekete geçirebilmek için faaliyet içerden örgütlemek gerekiyor. Çünkü henüz şekillenme aşamasında olan bu kuşağın öncüsü de bu faaliyetin veya kendiliğinden gelişimin ortaya çıkaracağı mücadele süreçleri üzerinden şekilleniyor. Ayrıca içerden müdahalenin sonuç verdiği önemli sayılabilecek deneyimlerle ortaya da çıkmış durumdadır. OM Mühendislik, Mercan Raf, Univar, Otoman, Untel Kablo, Sermak, Mayer Wonısch, '96 yılından bu yana yaşanan örneklerdir. Komünistlerin müdahalesiyle gelişen Beybi Çuval süreci de bunu doğrulamaktadır. Başlangıç aşamasında komitedeki işçiler kendi bölümlerinde bile doğal öncü konumunda değillerdi. Belli politik duyarlılıkları olan, kimileri böyle özellikleri bile taşımayan işçilerdi. Bugün yaşanan süreç üzerinden kendi fabrikalarındaki bütün işçiler tarafından öncü olarak kabul ediliyorlar.

Bütün bu deneyimlerin tanıklık ettiği bir diğer olgu ise, mücadelenin ilk elden iktisadi-sendikal taleplerden başlayarak geliştiğidir. Bu son derece doğaldır. Fakat sıçrama momentlerindeki müdahaleye bağlı olarak sürecin politik bir mecraya girmesinin önemli imkanları da karşımıza çıkabilmektedir. Bugün

iktisadi-sendikal taleplere takılıp kalması, bu çerçeveye sıkışması, esas olarak müdahale eden güçlerin özellikleri ile ilgili bir sorundur. Bu doğal bir şekilde öncüsünü de koşullamaktadır. İşçilerin sendikalaşma çalışması başlatan bir komiteye asgari bir güven duymaya başladıkları andan itibaren öncünün çizdiği hat doğrultusunda yürüdükleri bir gerçektir. Beybi Çuval işçisinin ağırlıklı bir bölümü yukarda sıraladığımız özellikleri taşımasına, çoğunluğunun Refah Partisi, MHP gibi partilere yakınlık duymasına rağmen, komitenin sendikaya karşı tutumunu blok olarak desteklemiş, yasadışı olduğununu bile bile, atılan işçi arkadaşlarını sahiplenmek için eyleme geçmişlerdir. Benzer durumları Beybi Eldiven, Pelsan (işçilerin özellikleri dışında), Mayer Wonisch vb. örnekler üzerinden de görülmektedir.

Burada temel sorun, henüz öncü işçi (ki bunu kendi fabrikalarında doğal öncü olmaları gibi bir darlıkta kullanıyoruz) vasfına ulaşmamış, fakat öncüleşmeye aday kesime müdahalede düğümlenmektedir. Bu unsurlar belli bir politik duyarlılığa sahip olmalarına rağmen, ilk dönemlerde çoğunlukla da sürecin kritik evrelerinde çeşitli tereddütler, gerilikler, bedel ödemeyi göze alamayan tutumlar, geri çekilmeler vb. sergilemektedirler. Ancak daha başından süreçlerine yerinde ve zamanında müdahalelerde bulunulabilinirse, olumlu bir çizgiye kazanılabilirler. Bu ise mevcut hareketliliği yönlendirmede ve işçileri doğru bir hatta çekmekte büyük bir kolaylık demektir.

Bölgenin yapısını tanımlarken ortak hareket zemininin varlığına işaret etmiştik. Bunu değerlendirmek, sadece sınıf hareketinin genel ihtiyaçları açısından değil, OSB ve bölgenin özgül ihtiyaçları açısından da bir zorunluluktur. OSB'de tek tek fabrikalarda gelişen örgütlenme girişimleri öncüsünün deneyimsizliğinden ve ufkunun genişletilememesinden dolayı kolayca sendikal yapıya eklemlenebilmektedir. Oysa bu girişimler, uygun araçları yaratılıp ortaklaştırılabilirse, bu sadece OBS'deki potansiyel imkanları harekete geçirmekle kalmayacak, İMES'e de sıçrayıp bölge genelindebir hareketliliği zorlayacaktır. Bunu gerçekleştirmenin uygun araçları ise aslında OBS, İMES ve çevre fabrikalardaki deneyimlere bakıldığında kolayca görülebilmektedir. Öncü işçilerin bilincine vardıkları ortak çalışma ve örgütlenme ihtiyacı da bu deneyimlerin sağladığı bir açıklıktır. Ayrıca böyle bir birleşik inisiyatif, çalışmanın sendikal bürokrasinin denetimine girmemesinin de güvencesi olacaktır.

Örgütlenme girişimleri genel olarak işyeri komiteleri üzerinden yürümektedir. Bu, ortak bir çalışmanın temel ayaklarının bu inisiyatifler olması gerektiğini kendiliğinden açıklıyor. Birleşik-ortak bir çalışma ihtiyacı ise bu ayaklar üzerinden yükselecek merkezi bir inisiyatifi gerekli kılmaktadır. Bölgedeki fabrika ve atölyelerin birbiriyle ilişkileri, sınıfın genel durumu, hareketin ihtiyaçları vb. ise oluşturulacak böyle bir merkezi örgütlülüğün bölgesel bir karakter taşıyacağı anlamına gelmektedir. Bu inisiyatif kuşkusuz bölgedeki iktisadi-sendikal mücadele dinamiğine yanıt verecek, örgütlenme başta gelmek üzere, zorunlu fazla mesailerin kaldırılması, insanca yaşam ücreti, sağlıklı-güvenlikli-güvenceli çalışma koşulları vb. gibi somut talepler etrafında başlatılacak bir mücadele hattına gereksinimi vardır. Farklı işkollarından oluşacak bölgesel bir inisiyatif ilk elden bu taleplerle işe başlasa da, kısa süreçte iktisadi-sendikal talepleri de içeren fakat temel belirleyen olarak demokratik-siyasal talepleri eksen alan bir mücadele hattına ihtiyaç duyacaktır. Bu elbetteki böyle bir inisiyatifin oluşturulması ve iş yapar hale gelmesiyle mümkündür

Hazırlıkları tanımladığımız ve kısa sürede çıkarmayı planladığımız bülten adımı, bir yönüyle parti düzeyini yakalamaya, diğer yönüyle bölgenin bu ihtiyacını karşılamaya yönelik bir adımdır. Bülten, bölgedeki işçileri sadece iktisadi-sendikal talepler elde etmeye, deneyimleri ve mücadeleyi ortaklamaya çağırmakla, kazanmanın yolunu göstermekle kalmayacak, bunun araçlarının oluşturulmasında da katkıda bulunacaktır. Oluşturulması hedeflenen araçlar üzerinden, taleplerin elde edilmesinin ve kazanımların kalıcılaştırılmasının yolunun, parti silahını kuşanıp sermayenin sömürü düzeniyle cepheden savaşmaktan geçtiğini bütün işçiler arasında bilince çıkarmanın çabasını verecektir. Kısacası bülten, alanın somut-özgül sorunları üzerinden politik müdahalenin etkili bir aracı olarak kullanılacaktır.

Parti ve kadroların sınıf kimliği

Kadroların sınıfsal kimliği veya bir bütün olarak kadro sorunu her zaman bir devrim örgütünün temel bir sorunudur. Kadro sorununda istikrarlı bir politika izlemek kuşkusuz o örgütün/partinin ideolojik çizgisinden bağımsız değildir. Çünkü birçok sorunda olduğu gibi bu sorunda da tamamen belirleyici olan devrimin niteliği, sınıfsal kimliği ve pratik ihtiyaçlarıdır. Dolayısıyla kadroların sınıfsal kimliği, örgütün ideolojik kimliği ve sınıfsal niteliğiyle sık sıkıya bağlıdır. Örneğin siyasal yaşama adım attığı günden itibaren politik çalışmasıyla, politik konumlanışıyla sınıf zeminini tercih eden bu zeminde ısrar eden bizim gibi bir örgütün bu ısrarını ve bugün bu zeminde ulaştığı düzeyi ideolojik çizgimizden bağımsız olarak düşünebilir miyiz? Hayır. Bu tamamıyla temel gücünü işçi sınıfından alan ve işçi sınıfının iktidarını esas alan bir devrim çizgimizin doğal bir sonucudur. Bu doğallık bir başka doğallığı da beraberinde getirmiştir, getirmek zorundadır. Bu kadrolarımızın sınıfsal kimliğidir. Örgütlerimizin çoğunlukla işçi kadrolarımızın omuzlarında yükselmesidir. İşçi sınıfı dışındaki diğer katmanlardan gelen militan ve kadrolarımızın da bu sınıf çalışmasında gerekli dönüşüm sınıf intiharını yaşayarak sımfsal bir karakter kazanmalarını zorunlu kılacaktır. Bu da ideolojik çizgimize uygun politik konumlanış ve gelişim çizgisidir.

İdeolojik gıdasını işçi sınıfından ve onun tarihsel çıkarlarından alan bir hareket, örgütsel konumlanışını bu zemine oturtmak, kadrolarını da buradan almak zorundadır. Bu, leninist parti ilkesinin esasını ve özünü oluşturmaktadır. Hareketimiz siyasal yaşama adım attığı günden itibaren kadroların sınf kimliğine çok özel bir dikkat çekmiştir. 3. Konferansımız ise birbirinden kopmaz bağlarla bağlı olan sınıf çalışması ve kadro sorununda perspektifsel derinlik sağlayarak örgütü toplam olarak somut hedeflere yöneltti. Örgütün bu hedefler doğrultusunda derinlemesine kök sağlamasını sağladı. Bugün konferansımızın üzerinden iki yıl geçmiş ve *"örgütümüz gelinen aşamada büyük aşamada fabrika eksenine oturan, fabrika içi ilişkiler üzerinden süren bir çalışma tarzını ve düzeyini yakalamış durumda."*

Bu tok değerlendirme ideolojik çizgimize ve devrimimizin sınıfsal niteliğine uygun bir çalışma tarzı ve konumlanışı anlattığı gibi, kadro politikamızı ve kadrolarımızın sınıfsal kimliğini de çok yalın bir biçimde anlatır.

"Bu komünist hareketimizin maddi-örgütsel yönden bir proleter siyasal harekete dönüşme hedefi çerçevesi içinde önemli bir mesafenin ifadesidir. Bu mesafenin elle tutulur bir göstergesi de merkezi yönetim de dahil her kademeden örgütlerimizin ve yoldaşlarımızın dolaysız bir biçimde bu çalışmanın içinde bulunmalarıdır. Bu çalışma pek az istisnayla hareketimizin en ileri kadroları tarafından bizzat organize edilmekte, yönetilmekte, yakından denetlenmekte, deneyleri toparlanmakta ve örgüt basınımızda tartışılmaktadır." (*Ekim*, agy.)

Tam da bu örgütsel konumlanış ve çalışma tarzının kendisidir hareketimize örgütsel yönden proleter siyasal bir kimlik kazandıran ve aynı zamanda işçi sınıfı dışındaki toplumsal katmanlardan geelen militan ve kadrolarımıza gerekli sınıfsal dönüşümü sağlayarak 3. Konferansımızın döne döne altını çizdiği sınıf devrimcisi kimliğini kazandırmaktır.

Yukarıdaki değerlendirmeyi iki yönlü kavramak gerekir. Yani bir yönüyle doğru bir ideolojik çizgide ısrarlı, sabırlı ve inatçı bir siyasal çalışmanın ggelinen yerde kendine uygun proleter siyasal bir örgüt yarattığını anlatırken, diğer yönde gelecekteki görev, sorumluluk ve izlenmesi gereken politikamızın altını da çizmektedir.

Bugün sınıf içindeki konumlanışımızın ve bu alanda ulaştığımız örgütsel düzey parti inşasında temel alanlarından birinde önemli bir mesafe aldığımızı gösteriyor. Ancak unutulmamalıdır ki, bu süreçte kadrolarm konumlanışları ve sınıfsal kimlikleri daha da önem kazanmaktadır. Zira sınıf ve emekçi kitlelerle bütünleştiğimiz oranda sınıf cephesindeki gelişmelerden pratik olarak da sorumlu bir parti olacağız. İşte bu aşamada doğru politikalar üretmek ve bu politikalara pratik bir kuvvet kazandırarak sınıfın dönemsel ve tarihsel çıkarlarını bütünleştirmek ve kurumsallaşmak devrimin kaderini belirleyecektir,

Bu sanatı icra etmenin ve proleter sınıf kimliğine uygun sürekli bir iç dönüşüm ve devinim sağlamanını yegane güvencesi ancak birçok alanda üretimden kopmamış, sınıfın disiplini ile yoğrulmuş, sınıfla güçlü bağları olan, sınıf devrimcisi kimliğini içselleştirmiş kadrolarımızın omuzlarında yükselen örgütlerimiz olabilir.

TEKOŞİN

MK tutanaklarından...

Kongre sürecinde örgütsel görevler

- Örgüt sorunları cephesi en önemli gündemlerimizden biridir. Bu birkaç nedenden dolayı böyledir. Yaşanmış bir örgüt sürecimiz var. Bu sürecin toplam olarak değerlendirilmesinin yanısıra son bir yılımızı ayrıca değerlendirmek durumundayız. Son bir yılımızın bir dizi özgün yanı var. Bu sürecin kendi doğasından gelen bir sorunlar ve sorumluluklar yükü var. Hem bu süreçte katettiğimiz bir mesafe, hem de bu sürecin biriktirdiği sorunlar var. Süreci ilk olarak bu açıdan değerlendirmek gerekiyor.

Fakat bundan daha önemlisi, partimizin kuruluşunun arifesinde, bir kongre sürecinin içinde olmamızdır. Örgüt cephesindeki toplam birikimimizi değerlendirerek, partileşme sürecinin bu son aşamasına başarılı bir müdahale yapmak ile yükümlüyüz. Parti kimliğini örgüt cephesinde de kazanmak durumundayız. Bu son ifadeden de anlaşılıyor ki, parti artık burada daha genel bir kavram, daha siyasal bir kavram, ideolojik-politik özü olan bir kavramdır. Örgüt onun daha dar, daha özel bir alanıdır. Partileşme sürecimizin bu genel kapsamı içerisinde örgüt alanına da bir müdahale yapabilmemiz gerekiyor. Örgütü toplam olarak elden geçirerek, bunun gerekleri nelerse, buna uygun bir anlayış netleşmesi çerçevesinde pratik bir müdahale yapmamız lazım. Ben bunu aynı zamanda, toplam on yıllık birikimimizi de gözeterek (gerçi örgüt olarak birikimimiz 7-8 yılı buluyor, ama artık bir siyasal akım olarak ele alıyorum), tüzüğe ilişkin sorumlulukların, parti örgütümüzün yaşamına yön verecek esasların, anlayışların netleştirilmesi ve kesinleştirilmesi olarak da anlıyorum.

Kuşkusuz bunları bu toplantıda bir sonuca bağlayamayız. Ama en azından bu görevi ve kapsamını açıklığa kavuşturmamız, bundan sonraki sürece bu gözle yaklaşmamızı kolaylaştıracaktır. Bu aynı zamanda şu anlama geliyor: Biz örgüt sorunlarımızı ele alırken, dönemsel bir takım sorunlarla kendimizi sınırlamamalıyız. Buna ilişkin olarak, partimizin genel perspektifi ve anlayışı, gerek genel ilkeler ışığında gerekse bugüne kadarki kendi birikimimiz ve deneyimimiz ışığında ne olacaksa, sorunları işlerken, zaafları eleştirirken, çözümleri ortaya koyarken, bunu gözeten bir dil, bunu gözeten bir kavrayış ve kuşkusuz bunu gözeten bir ciddiyetle hareket edebilmeliyiz.

Örgüt cephesinde birikmiş bazı sorunlarımız var. Bu sorunlara müdahale dönemine girmemiz lazım. Fakat ben sorunların kendisini tek tek tanımlamadan önce, bu sorunların başarılı bir çözümünün bazı genel esaslarına değinmek istiyorum. Öncelikle genel esasları netleştirelim. Sorunların tanımına, onların tek tek unsurlarının irdelenmesine, ardından ortaya çıkan görevlere de bu genel esaslar ışığında yaklaşalım. Çünkü genel olarak siyasal yaşamımızda, özel olarak da örgüt yaşamımızda biz bu genel esaslara yeterli dikkati gösteremeyebiliyoruz. Böyle olunca, hem sorunların ortaya çıkışı kolaylaşıyor, hem de bu sorunlara müdahale etmeye niyetlensek bile, onları zamanında çözmek noktasında başarısız kalabiliyoruz. Bunun için öncelikle ve özellikle bu sorunların çözümünün en temel güvencesine değinmek istiyorum.

Bence bu, örgütün toplamında sağlanacak bir anlayış birliği ve kenetlenmedir. Çok basit bir şey söylemiş gibi görünüyorum, ama çok temel bir şeyden söz ediyorum. Ben inanıyorum ki, bir örgüt ve onun merkezi önderliği tek tek bireylerin mekanik bir toplamı olarak değil de, organik bütünlüğü olan, bu çerçevede kenetlenen bir örgüt ve önderlik olarak düşünülürse, sorunların kapsamı, sorunların niteliği, sorunların çözümü konusunda kendi arasında kenetlenmiş, bu kenetlenmeyi sahip olduğu anlayış birliğinin

hayata geçirilmesi süreci içerisinde de devam ettirebilen bir örgüt ve önderlik, önüne çıkan sorunları çözmekte zorlanmaz. Dikkat edin bizim geçmiş süreçlerimizde yaşanan kimi sorunlarımızın belki kaynağında değil, ama dalbudak vermesi, yer yer anlamsız boyutlar kazanması ve bazı yıpratıcı gelişmelerin yaşanmasının gerisinde bu kenetlenmenin yeterli düzeyde yaşanamamış olması gerçeği vardır. Bu hem bugün hem de gelecekte gözetilmesi gereken bir durumdur. Gerek yönetici konumundaki ileri kadrolarımız gerekse de merkezi önderliğimiz faaliyetin çeşitli cephelerini tutmaktadırlar. Ama değişik görev alanlarında çalışıyor olmak, onların önderlik bilinci ve misyonunu unutmalarını hiçbir biçimde gerektirmez. Örneğin hiçbir biçimde oluşan sorunlara kendi çalıştıkları alan üzerinden taraf olmamalıdırlar. Dönüp bakalım, bir çok sorunun oluşmasında değil belki, ama çözülememesinde bunun büyük bir payı vardır.

Örneğin sınıf çalışmasının sorunları üzerinden yürüyen tartışmalarda bu zaaf ortaya çıktı. Sınıf çalışması kendi içinde bir siyasal sorun olarak görünüyor; ama dikkat edin, örgüt kadrolarının iç anlayış ve ruh birliğini zedeleyen, bir yetki karmaşası yaratan, disiplinsizliklere yol açan, yoldaşlık ilişkilerini yıpratan süreçleri besleyebiliyor. Sorunlara zamanında müdahalenin yapılamaması, beraberinde örgüt yaşamımız için tahrip edici olabilecek yan sorunlar yaratabiliyor. (...)

Birinci temel nokta iç kenetlenmedir, demiştim. Ama tekrar ediyorum, bir iç kenetlenme ancak bir iç ideolojik birlik ve bir iç anlayış birliği temelinde olabilir. Yani bu bir temenni olamaz. Ya da bu bürokratik bir yükümlülük de olamaz. Bunu yapmak durumundasınız, zorundasınız demek burada çok fazla bir şey çözmüyor. Hukuksal olarak böyle bir zorunluluk var, ama hukuk bir şey çözmüyor. Bir iç ideolojik birlik ve iç anlayış birliğinden sözettim. Bu halihazırda ideolojik birliğimizin genel çerçevesi alanında bazı sorunların varlığını anlatmıyor. Bu konuda büyük bir rahatlığımız var. Sorunlar da buradan çıkmıyor. Sorunun devrimci bir örgütün iç işleyişine uygun bir tarzda merkezi önderliğin önüne getirilememesi, ondan soruna bir çözüm getirmesinin talep edilmemesinden çıkıyor. Bu sorunun zamanında çözülmesini engellediği gibi, anlamsız yan sorunlara da yol açıyor. Bu zaafiyet doğal olarak iç anlayış birliğinde de sorunlar yaratıyor. Teorinin genel sorunları değil, taktik politikanın uygulanması alanında farklılıklar oluşuyor.

Örgütün iç kenetlenmesinin biricik güvencesi, sorunlar üzerinde ortak anlayış birliğidir. Bir. İkincisi, bu anlayış birliğini süreklileştirecek bir çalışma tarzına, bir ilişki tarzına, bir koordinasyon tarzına sahip olabilmektir. Bunlar birinci temel güvencedir.

İkincisi, daha genel planda aynı anlayış birliğini yayın araçlarımızı ve örgüt platformlarını kullanarak örgütün tümüne hakim kılabilmemizdir. Yani biz insanların hata yapabilecekleri koşullar yaratmamalıyız. İnsanların hata yapabilecekleri koşullar nelerdir? Bence kendisini göstermiş sorunlara zamanında gerekli açıklığı getirememektir. Sorunlara ilişkin boşluklar bırakmaktır. Sorunun belirmesi de gerekmiyor bence. Örneğin; üyelik-aday üyelik bir kurumdur. Nedir bu kurum? Bunun esasları nelerdir? İçinde bulunulan dönemde bu konuda durum nedir? Buna yaklaşımın kendine özgü sorunları nelerdir? MK bu sorunlara açıklık getirip yayın araçları üzerinden örgüte sunduğunda, bu konuda özel tartışmalar zaten ortaya çıkmaz.

Öte yandan, problemlerin belirdiği durumlar, belli sorunlar vardır. Sorunların kendini gösterdiği bir noktada, gerek merkezi önderliğin gerekse örgütteki ileri kadroların ortak görüş oluşturma süreçlerini hızla harekete geçirmeleri gerekir. Böyle bir sorun vardır ve nasıl yaklaşılacaktır? Öncelikle sorun gündeme getirilmelidir. Örneğin örgütün belli bölümleri ya da belli bireyleri arasında bültenler üzerinden kısır bir tartışmaya girmek yerine, bültenlerin gelinen noktada çalışmamızda tuttuğu yere işaret edilip, bu konunun MYO'da hareketi bağlayacak bir tarzda açıklığa kavuşturulması talep edilmeli, bu konudaki bir tartışmayı oluşturacak ilk görüşler ortaya konulmalı, bu tür bir çalışma tarzı içerisine girilmelidir.

Genel ideolojik sorunlarda fazla bir sorun olmadığı için bunun altını çizmiyorum. Ama bu genel ideolojik birliğin taktik planda da, taktik sorunlar, dönemsel sorunlar üzerinden de

gerçekleştirilmesi gerekiyor. Dahası, bunların soyut ideolojik ilkeler, esaslar, görüşler olmaktan çıkarılarak somut anlayışlar haline gelmesi, yani yaşam içerisinde büründüğü biçim üzerinde de anlayış birliğinin sağlanabilmesi gerekiyor. Genel ideolojik birlik üzerinden baktığımızda hiçbir sorun görünmüyor. Bizim tüm yoldaşlarımız popülizme karşı sınıfın tarihsel rolü, bu çerçevede partileşme sürecinin sınıf kimliğine dayalı esasları konusunda aynı şeyleri söyleyebilirler. Dikkat ederseniz problem buradan çıkmıyor. Problem, genel anlayışın pratik politikada, hayata geçirilmesi süreçleri içerisinde çıkıyor. Yani genel anlayışların somutlanmasında, ete-kemiğe bürünmesinde ortaya çıkıyor. Dolayısıyla, eğer merkezi önderlik bu sorunlara açıklık getirip, bu açıklıkları örgüte malederse, sorunlarımızın çözümünün bir başka temel önkoşulunu yerine getirmiş oluruz.

Fakat dikkat ederseniz, benim burada esas tartıştığım örgütün taktik-siyasal birliğine ilişkin sorunlar değil. Esas problem taktik-siyasal sorunlardaki görüş ayrılıklarından çıkmıyor. Hep sınıf çalışmasının sorunları üzerinden örnek veriyorum; bu, bu sorunun kendisinden değil sorunu gündeme getirme ve tartışma yönteminin yolaçtığı problemlerden dolayıdır. Yani bunun örgüt yaşamımızda, demokrasiden disipline, disiplinden merkeziyetçiliğe, merkeziyetçilikten yoldaşlık ilişkilerine, yoldaşlık ilişkilerinden örgütteki genel ruh birliğine, örgütün genel kollektif kimliğine kadar, bütün bu sorunları kesen bazı problemler yaratmış olmasından dolayıdır. Yoksa politik görüş ayrılığına ilişkin sorunların çözümü çok da zor değildir.

Öte yandan, sorunlarımızı çözmenin bir başka temel önkoşulu, örgüt içi aleniyetin gerçekleştirilmesidir. Bilgisizlik bazı sorunları anlamsız bir biçimde büyütebilmektedir. Örgüt içi aleniyet bizde bilinen bir kavramdır. Bunun anlamı, kapsamı, sınırları da bilinmektedir. Örgüt güvenliğini, örgütün iç illegalitesini zedelemeyen herşeyin örgütün bilgisine açık olmasıdır. Ben buradaki zayıflığın bazı problemler yarattığını düşünüyorum. Bu şu anlama geliyor: Örgütsel sürecimizin toplam akışı, onun çeşitli alanların kendi iç akışı, örgüt kadrolarımızın yeterince bilgisi dahilinde olmuyor. Bu bilgisizlik bir takım yanlış yorumlara ya da kaygılara yol açabiliyor. Eğer süreçlerimiz ve sorunlarımız konusunda yeterli açıklıklar yaratırsak, bize çok anlaşılır görünmeyen ve anlaşılır görünmediği için tepkilere yol açan, örgüt iç yaşamında zaaflara neden olabilen sorunlarının önünü böylece alabilmek imkanına sahip oluruz. Çünkü neyin neden öyle olduğunu iyi kötü biliyorsak, bunun bir zaaftan mı kaynaklandığını yoksa kendi sınırları içerisinde belli bir nesnel mantığı mı olduğunu kolaylıkla görebiliriz. Zaaf ile nesnel olanı birbirinden ayırabilme olanağını bulabiliriz. Örneğin bir bölgede saldırıyla karşı karşıya kaldığımız bir dönemde, ilgili alandaki MK üyesi yoldaşlardan biri ile şöyle bir mutabakata vardık. Bir saldırı dönemidir. Biz belli bir iç kapanma yaşayacağız. Ama bu iç kapanmayı, birimlerde derinden derine, içten içe bir çalışma tarzına geçişin de bir vesilesi olarak kullanacağız. Çünkü bu tarz, iç kapanmaya, güvenlik kaygılarını gözetmeye uygun bir tarzdır da. Böyle bir dönemde politik sahada doğan boşlukları başka bir alanda daha özel bir yüklenme ile telafi edebilir, bir parça dengeleyebiliriz. Bunu tartıştık. Fakat sözünü ettiğim bu taktik manevranın ardından biz bu süreci örgüt nezdinde açık hale getirebilmeliydik. Sorun bu açıklığı ile örgüte maledilemediği için, bu durum bir dönem sonra belli tartışmalar yaratabildi.

Demek ki, açıklık uygulamasını çok bilinçli bir tarzda kullanabilmeliyiz. Bunu daha genelleştirirsek, hareketin dönemsel sorunlarının adım adım örgüte maledilmesini başarabilmeliyiz. Örgüt bu sorunların ne kadar bilincinde olursa, hem toplamını gözetmek imkanına sahip olabilir, hem de toplamın kendisine yüklediği özel sorumluluklar varsa bunları daha bilinçli bir tarzda kavrar ve o bilince uygun olarak hareket eder.

Bir başka temel nokta şudur. Ortaya çıkan sorunların çözümünde MYO'yu temel bir araç olarak kullanmalıyız. Bir başka temel aracılımız da örgüt genelgeleridir. Partimiz kurulduktan sonra genelgeleri örgüt içerisinde kurumlaştırmalıyız.

Parti öncesi süreçte özellikle MYO'yu örgüt sorunlarımızı işlediğimiz temel bir araç olarak kullanmalıyız. Yani anlayış birliğini,

kendi içi diyaloğumuzu, iç yazışmalar, mektuplaşmalar ya da konuşmalarla sınırlı bırakmamalı, sonuçlarını döne döne MYO'da işlemeliyiz. MYO'nun örgüt üzerinde otoritesini tam olarak tesis etmeliyiz. Bu nasıl olabilir? Bu tür sorunların çözümünde, MYO'nun merkezi önderliğin örgütü yönlendirmesinin aracı olduğu kavrandığı ölçüde, MYO'nun sadece başyazıları değil, toplam içeriği örgüt kadroları için vazgeçilmez hale gelir. Bugün hem örgütün (özellikle de yönetici düzeydeki yoldaşların) hem de merkezi önderliğin MYO'yu etkin bir müdahale aracı olarak kullanabildiğini söyleyemeyiz. MYO'ya adeta örgütün illegal kesitinin, ya da illegal kesitindeki sorunlarm yayın organı gibi bakılıyor. Bu duruma son vermeliyiz. MYO'ya örgütün tüm alanlarının katkıda bulunması gerekiyor. Merkezi önderliğin, ileri kadroların onun bir merkezi önderlik aracı, o çerçevede bir müdahale aracı olduğu bilinciyle kullanabilmesi gerekiyor. Hangi alanda ya da birimde çalışıyor olursa olsun, örgüt kadrolarının hiçbir ayrım gözetmeksizin MYO'ya bu gözle yaklaşabilmesi gerekiyor.

MYO'nun yanısıra kuruluş kongresinden itibaren genelgeleri gündeme getirmeliyiz. Bunun önemi şuradadır. Bir takım sorunların MYO'ya yansımamasının gerisinde, aynı zamanda, bu sorunların ya da bir takım bilgilerinin kamuoyuna zamansız olarak maledilmesinin çok da yararlı görülmemesinden gelen kaygılar var. Dahası, siyasi polise uyarıcı bilgiler vermemek kaygısı var. Örneğin çalışma tarzında bir değişikliğe gidiyorsun. Bir örgüt belli durumlarda siyasi polisi şaşırtmak için bunu gizler. Polis seni eski tarzından üzerinden izlemeyi sürdürür, sen o süreçte çalışma tarzını kritik bir takım noktalarda değiştirmişsindir. Bunu MYO üzerinden işlersen, polis de kendisini ona göre konumlandırır. Bir parti bunu sakıncalı görebilir. Ne yapar? Bunu genelgeler üzerinden örgüt üye ve aday üyelerine mal eder, kavratır ve uygulatır.

Bazı sorunlarda açıklık iyidir, bizim dosttan-düşmandan gizleyeceğimiz bir şey yoktur. Ama herşeyi anında kamuoyuna sunmamız gerekmiyor. Demokrasiyi bu noktada saçmalığa vardırmamalıyız. Bazı sorunlar vardır ki, kamuoyuna sunmanın bir yarar yoktur, hatta sakıncılıdır. Bu tür sorunları kendi içimizde tartışırız. Bir örgüt böyle şeyleri gözetir, açıklayabileceği bazı şeyleri yarın açıklamayı tercih eder. Önce kendi içinde tartışır, sonra da ortaklanmış sonuçlarım açıklama yoluna gider. Demokrasinin kurumlaştırılması ile bunun dengesini kurabilmek durumundayız. Türkiye devrimci hareketinin örgütsel geleneğinde demokrasi olmadığı için, biz bir takım uygulamaları bir dönem biraz aşırıya vardırıp, özel bir vurgu yaptık. Bunun bir mantığı vardı, yaptığımız bir "çubuk bükme"ydi. Eğer biz iç demokrasi konusunda ya da genel açıklık konusunda bir kültür yarattığımızı düşünüyorsak, o konuda bir rahatlığa sahipsek, bir partinin kendisine ait sorunları olabileceğini bilebilmeli ve bunu gözetebilmeliyiz. Ya da bazı sorunların öncelikle partide tartışılabileceğini, ancak ondan sonra kamuoyunun bilgisine sunulabileceğini gözetebilmeliyiz. Bir parti bazı sorunları kendi içinde tartışabilir. Bu tartışmaları hep kendi içinde saklı tutacağı anlamına gelmez, ama öncelikle kendi kadrolarıyla tartışır, kendi iç fikir birliğini oluşturur ya da esasa ilişkin fikir birliğini oluşturur, çözülmesi gereken bir şey varsa bu ayrıca tartışılır. Kamuoyu önünde de tartışılır. Bunları ilkesel değil, pratik olarak gözetilmesi gereken sorunlar olarak görüyorum.

Öncelikle bunları gözönünde bulundurmamız lazım. Bence örgüt sorunlarını çözümlemeye, örgüt yaşamına müdahaleye, sağlıklı bir parti yaşamının inşasına yaklaşırken, çözücü halkanın ya da çözücü önkoşullarının öncelikle bunlar olduğunu kavramak gerekmektedir. İşin bu yanını noktalıyorum.

"Güven" faktörü ve prensiplerin önemi

Devrimci bir örgütte güven sorunu nedir, buna nasıl yaklaşmak gerekir? Bu konuya ilişkin zaman zaman belli tartışmalar gündeme gelebildiği için bir şeyler söylemek istiyorum. Siyasal yaşamda, bir örgütte, güvenin de güvensizliğin de her zaman bir sonuç olduğunu iyi kavramak gerekir. Sözgelimi, güvenmek zorundasınız denmez; güvenilir. Ya da niye güvensizlik duyuyorsun denmez; öncelikle güvensizlik yaratan nedenler üzerinde düşünülür. Güven ya da güvensizlik, bir

pratiğin ürünü olarak ortaya çıkar ve pratikte ortadan kalkar.

Bu güven sorununa girmeye neden ihtiyaç duydum? Böyle bir tartışma bugün, bizim koşullarımızda gerekli mi gerçekten? Bu soruya şöyle cevap vermek gerekiyor: Normal koşullarda böyle bir tartışma bizim için elbette bir lükstür. Fakat biz bir dönemeçten geçiyoruz. Bazı şeyleri yerli yerine oturtmak durumundayız. Dikkat ederseniz, olağan bir dönemin değil, özel bir dönemin özel sorumluluklarını tartışıyoruz. Ve bizim zaman kaybetmeye hiç mi hiç tahammülümüz yok. Biz partileşmenin eşiğinde bir hareketiz. Bir partide işlerlik hiçbir zaman güven ya da güvensizlik üzerinden oluşturulamaz. Bu parti yaşamına aykırı bir uygulamadır. Parti yaşammda kurallar daima esastır. Bir partide buna işlerlik kazandıramadınız mı, güven faktörünü de zedelersiniz.

İlkin güven sorununa bu nedenle girdim. Fakat aynı ölçüde önemli bir başka neden daha var. Örgüt yaşamında asla kabul edilemez olan, tüm eleştirilere rağmen hala sürdürülebilen bazı sorumsuz davranışlarla karşı karşıya gelebiliyoruz. Sözünü ettiğim sorumsuz pratikler; gereğince merkezileşememenin, iç diyaloğu yeterince sağlayamamanın, örgütte bilgi akışı araçlarının, başta örgüt raporlarının periyoduna riayet edilerek kullanılamamasının, bütün bu aksaklıklar sürecinin yarattığı bir takım sorunlar var. Kuşkusuz örgütümüz çalışıyor, yoldaşlarımız didiniyor, faaliyetimiz sürüyor. Bunlara ilişkin herhangi bir tartışma yok. Ama biz biliyoruz ki, tüm bunlar sıkı bir merkeziyetçi çalışmanın organik bir parçası olarak ele alınmak durumundadır. Bir ihtilal örgütü olmamızın asgari gereklerinden biridir bu. Peki bu açıdan örgütümüzde gerekli titizliğin gösterilebildiğini söyleyebilir miyiz? Faaliyetin tüm bilgisi zamanında merkezileştiriliyor mu? Gelişmelerin tam bilgisi zamanında aktarılıyor mu? Bu alanlarda işlerlik tam oturtulmadan, örgütsel işlerliğin hakkı tam verilmeden, bize "güvenin" denilebilir mi?

Bu noktada geçmiş deneyimlerimize de bakmakta yarar var. Bu örgüt "peşin güven"in olumsuz sonuçlarını yaşamak zorunda kaldı. Tasfiyeciler örgüt içi güveni istismar etmenin, yoldaşça güveni örgüt aleyhine kullanmanın çok kötü örneklerini verdiler. Biz bu insanlara çok güvendik, örgüt olarak bundan zararlı çıktık. Kuşkusuz gerisinde şu vardır. Henüz yeni oluşan, gerçek anlayış ve ideolojik birliğini kuramamış, doğru dürüst bir sosyal taban bulamamış olan, çeşitli örgütlerden, çeşitli kaynaklardan akan, ya da mücadeleye henüz yeni katılan insanlardan oluşan bir örgütte peşin bir güven ihtiyatsız bir güvendir. Oturmuş bir örgütte, mücadelelerden, deneyimlerden geçmiş, kendini kanıtlamış, profesyonel omurgasını bunun üzerinde oluşturmuş, önderliğini bu süreçler içerisinde bulmuş bir örgütte güven zaten peşinen kazanılmış bir mevzidir. Oysa bu hareketin henüz yeni yeni ortaya çıktığı, düşüncelerinin daha doğru dürüst anlaşılamadığı, gerçek bir örgüt yaşamını kuramadığı, gerçek siyasal pratik süreçlerini yaşayamadığı, kazanılan unsurların doğru dürüst kendini kanıtlayamadığı, deneyimler içinde pişmediği bir aşamada, bu aşırı güven bize büyük bir faturaya dönüştü. Örgüt yaşamımıza zarar verdiği gibi insanları da kolay hataya itti. Ben bunları toplam siyasal yaşamım, toplam bilincim üzerinden söylüyorum. Toplam bilinç derken başka deneyimleri kastediyorum; siyasal yaşam derken de kendi toplam siyasal yaşamımı gözeterek söylüyorum. Biz o süreçte soruna "güven" üzerinden bakmanın faturasını ödedik.

"Bu konuda bana güvenecek misiniz?" Hayır, devrimci bir örgütte böyle bir soru sorulamaz, böyle bir soruya yanıt da istenemez. Güven pratikte oluşur ve pratikte ortadan kalkar. Eğer sözkonusu olan insanlar arası ilişkileri zedeleyen, insanların gelişme sürecini sıkıntıya sokan komplocu bir güvensizlik ise, eğer böyle bir sonuç ve dolayısıyla bundan kaynaklanan bir sorun varsa, elbette güven-güvensizlik sorunu tartışılmaya değer. Fakat sorun bu değil de, örgüt işlerliğini yerli yerine oturtmayı boşa çıkaran, federalizmi besleyen, kısımcılığı geliştiren, iç enformasyonun zayıflamasına yol açan bir güven talebiyse, bu kabul edilemez.

Devrimci bir örgütte güven değil sürekli bir denetim esastır. Devrimci bir önderlik örgütün tüm süreçlerine hakim olmak, tüm gelişmelerin bilgisine zamanında sahip olmak

zorundadır. Bu tüm örgüt üyelerinin ve örgüt birimlerinin yerine getirmesi zorunlu bir görev ve sorumluluktur.

Güven ve inisiyatif

Buraya kadar söylenenlerden pratik alandaki inisiyatifi daraltan ya da genel planda inisiyatifi körelten bir sonuç çıkartılabilinir mi? Söylenenlerden böyle bir sonuç çıkartmak ya sorunun önemini ve mahiyetini kavrayamamak ya da çarpık kavramaktır. İlkelere, işleyişe kurallara tam riayet, denetimde titizlik ve denetime tam açık olmak temeli üzerinde alabildiğine geniş bir inisiyatif kullanımı... Sorunun diyalektik kavranışı ve konuluşudur bu. Bu temel üzerinde etkin bir inisiyatif, devrimci bir örgütte dinamizmin göstergesidir. Tekrar ediyorum. İdeolojik birlik, iç anlayış birliği; bunları sağlamanın önkoşullarını eksiksiz yaratma temeli üzerinde en geniş bir inisiyatif. Bizim kadrolarımıza, örgüte söylediğimiz budur. Tartışmalarda sözü edilen hususlarda buna aykırı bir tutum yoktur.

Bu sorunu bir alana yönelik müdahalemiz üzerinden açmak istiyorum. İlgili alana ilişkin müdahalemizin kapsamı nedir? Anlayışa ilişkin kaygılarımız vardı, ortaya koyduk. Ortada bir şekilsizlik, dağınık bir çalışma vardı. Belli çalışma alanlarını göre kendi içinde düzenleme, bu alanlara uygun sorumluluk tanımı yapma konusunda bir zaafiyet olduğunu düşündük, buna bir biçim verilmesi gerekir, dedik. Müdahalemizin temel unsurlarından biri buydu. İkincisi; faaliyeti genç ve deneyimsiz insanlarla yürütüyorduk. Ama bu insanlara yeterince inisiyatif verilmediği kaygısını taşıyorduk. İşlerin içiçe girmesinin, birtakım işlerin hep belli insanların omuzlarında kalmasının yolaçtığı bir kaygıydı bu. Bu insanlara verili durumları üzerinden bakmamak gerekir, bizim bu konuda belli deneyimlerimiz de var, genç bir yoldaşımızın yaşadığı süreç buna bir örnektir dedik ve insanlara sorumluluk ve inisiyatif alanı açılmasını talep ettik. Bu ise ancak çalışma kendi içinde belli alanlara ayrılırsa ve bu alanlara ilişkin sorumluluklar somut olarak tanımlanırsa ve insanlara inisiyatif verilirse mümkün olabilirdi. Müdahale tümüyle anlayışa ilişkin bir çerçevedeydi. Çalışma alanlarının çeşitlendirilmesine ve zenginleştirilmesine ilişkindi. Sorunlar hep anlayış planında tartışıldı, pratik planda da her zaman kararları siz vereceksiniz denildi. Bu tüm çalışma alanları ve birimleri için böyledir. Pratik planda inisiyatifli bir çalışmayı zaafa uğratmak bir yana, anlayış tartışılmış, gerekli düzenlemeleri siz yapacaksınız denilmiştir.

- Yoldaşın konuşmasının genel çerçevesine ve dile getirdiği sorunların yakıcı önemine ilişkin vurgularına katılmamak mümkün değil. Fakat bir hususun altını çizmek gerektiğine inanıyorum. Ben daha çok sorunun bu yanı üzerinde duracağım. Çünkü sözünü edeceğim husus da kendi süreçlerimizin ürünü bir olgudur. Bunu mutlaka gözetmeliyiz. Örgüt çalışmasında prensiplerin her zaman esas olduğu, güven ilişkisinin ancak bu temel üzerinde bir anlam ifade edeceği genel bir doğrudur. Fakat biz belli bir süreci birlikte yaşamış, birçok güçlüğe birlikte göğüs germiş, bir dizi sınavdan birlikte geçmiş isek, eğer bu siyasal süreçler az çok belli sonuçlar ortaya çıkarmışsa, tüm bunların artık bir güvenin temelini yarattığından kuşku duymamak lazım. Bu açıdan örgütün artık farklı bir sürece girdiğini düşünüyorum. Bir dizi süreçten geçmiş belli bir kadro birikimimiz var. Bu kadro birikiminin kendi içinde muhakkak ki belli yetersizlikleri ve dezavantajları vardır. Ama bu yetersizlikleri gidermek bir süreç sorunudur. Politik önderlik sorumluluğunu en tam yerine getirmek koşuluyla, sözünü ettiğim ileri kadrolara daha fazla bir inisiyatif alanı açmak gerektiğini ben de düşünüyorum. Bu hem bugünkü süreçlerimiz açısından, hem de partimizin kendi rolünü oynayabilmesi açısından ihmal edilemeyecek pratik bir sorumluluk alanıdır bence. Çünkü ortaya çıkan boşlukların ve zaafların giderilmesi, yetkinleşme ancak bu temel üzerinden gerçekleşebilir. Önden biz ne kadar ideal metinler ortaya koyarsak koyalım, gerçek ihtiyaç; kavrayış zayıflığı ya da boşluğu, deneyim yetersizliği gerçek yaşamın kendisinde ortaya çıkar ve işlevsel bir müdahale de ancak bu temel üzerinde gerçekleştirilebilinir.

Burada ideolojik ilkesel hataların yapılmaması meselesinde titiz davranmak gerekiyor, ama bu tam bir denetim meselesidir.

Ya da bizim öteden beri tartıştığımız merkezileşmeyi iyi başarabilmek sorunudur. Bu yapıldığı ölçüde ötekinden hiçbir biçimde kaçınmak gerekmiyor. Tersine, enerji ve inisiyatifin en etkin bir tarzda ortaya çıkarılması bakımından zorunlu bir ihtiyaçtır.

Gerek bizim süreçlerimizde çıkmış olsun, gerek başka nedenlerle çıkmış olsun, yoldaşın "güven sorunu"na ilişkin söylediklerini, bu süreçleri yaşayan bir insan olarak anlamakta güçlük çekmiyorum. Biz gerçekten de geçmişte bu konuda ciddi sorunlar yaşadık. Bunun bizim süreçlerimize ciddi etkileri oldu. Gerileticı, dağıtıcı, bozucu, hiç de hak etmediğimiz düzeyde sürecimizi zora sokan sonuçlarla yüzyüze getirdi bizi. Ama bunun da doğru ele alınması gerektiğini düşünüyorum. Sonuçta biz de yıllardır birlikte çalışan insanlarız. Bir sürecimiz var ve bu sürecin ortaya çıkarmış olduğu olgular var. Sorunun bu yanını da gözetmek gerekiyor. Bu açıdan bugün muhakkak ki belli sorunlar yaşanabiliyor. Ama gerek önderlik planında, gerek ileri kadroların ana gövdesi planında kendi enerjisini harekete geçiren, bu konuda sorumlulukla davranan, bu konuda işin özünde zaaf taşımayan bir birikime sahip olduğumuzu, sürecimizin böyle bir imkanı doğurduğunu da düşünüyorum. Geçmiş süreçlerimiz üzerinden baktığımızda, bugün bizim için sözkonusu olan güven ya da güvensizlik sorunu değildir.

Sorunları biriktirmemek, zamanında ortaya koymak ve tartışmak gerekiyor. Çünkü sorunları biriktirmek, normalde çok kolay çözülebilecek sorunların anlamsız bir biçimde büyümesine, yoldaşlık ilişkilerinde gereksiz yıpranmalara yol açıyor ve açacaktır. Bu konuda büyük bir sorumlulukla göstermeli, kadrolarımızı bu konuda eğitmeliyiz.

Merkezileşme: Zamanında müdahalenin güvencesi

- Örgüt belli süreçlerden geçiyor. Bir örgüt her yeni süreçte belli sorunlarla karşılaşabilir, tarz değişliği ortaya bir ihtiyaç olarak çıkabilir. Neticede bunlar örgütte tartışılır ve genel bir eğilim ortaya çıkar. Bu fikri genellikle MK genelleştirir ve kesinleştirir. Bu konuda bir değerlendirme yapar ve örgüte sunar. Böylece hem bir bütün olarak örgüt durumu görür, hem de her örgüt alanı veya birimi bu çerçevede kendi sorumluluklarına sarılır. Örgütte demokrasi vardır, örgütte farklı fikirler olacaktır, demokratik bir ortamda farklı fikirler dile getirilip tartışılacaktır. Ama neticede MK sorunu tartışıp sonuca bağladıktan sonra, ortaya çıkan sonuç üzerinde eylem birliği sağlamak, temel bir örgütsel davranış normu olmak durumundadır. Örgüt kavrayışı, örgüt yaşamı bakımından temel önemde bir sorundur bu.

Bu alandaki zaaflı tutumlar yalnızca örgüt değerlerinin ve normlarının tahribatına yolaçar. Biz bu tür bazı sorunları yaşadık. Bugün için çözülmesi zor olmayan sorunlar bunlar. Fakat kavrayış planında sorunu bilince çıkarıp üzerine gitmek durumundayız. Örneğin bir birimde ya da alanda bir sorun ya da bir tartışma yaşanıyor, ya da örgütün karşı karşıya kaldığı bir saldırının yarattığı sonuçların yeterince kavranamasının yolaçtığı bir takım kaygılar var. Bu durumda yapılması gereken ilk şey, meseleyi ortaya koymak, MK'dan bu konuda gerekli açıklığın sağlanmasını, izlenecek çizginin kesinleştirilmesini istemek olmalıdır. Bu yapılmadığı koşullarda, farklı görüşler, farklı kaygılar, bireylere ait bir kimlik içerisinde yaşayabiliyor. Bu da sıkıntılar yaratıyor. Oysa bunun bir çözüm aracı vardır. Bu merkezi önderliktir. Bu sorun zamanında MK'nın gündemine getirilir ve MK bu sorunları zamanında çözerse, sıkıntılar kolaylıkla ortadan kaldırılır. Gerçekte durumu kavrayamamaktan gelen ya da örgütün bir konudaki taktik tercihlerini gözetememekten gelen haksız değerlendirmeler ya da temelsiz kaygılar varsa, bu böylece giderilir. Dolayısıyla sorunların MK'ya taşınması, bu çerçevede merkezi önderliğin bilgilendirilmesi büyük bir önem taşımaktadır. Önderlik koşullarının yaratılması çerçevesinde önem taşıyan bir sorundur bu.

Genelgeler, iç tartışma platformları, örgüt içi aleniyet vb. yanısıra rapor mekanizması, sözünü ettiğim önderlik koşullarının yaratılmasında çok önemli bir rol oynar. Partileşmenin eşiğindeki bir hareket olarak, rapor mekanizmasını hala oturtamamış olmamız ciddi bir zafiyettir. Sorun yalnızca raporların belli bir periyodla düzenli bir biçimde verilmesi

sorunu da değildir. Esas olan merkezi önderliğin önderlik görevini başarıyla yerine getirebilmesi için sürekli bir biçimde bilgilendirilmesidir.

Bu alanda yaşanan zaafiyet ancak bu sorunun taşıdığı önem kavrandığı koşullarda aşılabilir. Örgüt kadrolarının ve birimlerinin merkezi önderliği gereğince bilgilendirmemesi, sorunları sürekli bir biçimde onun önüne getirmemesi, sadece sorumsuzluğun değil, daha önemlisi bu sorunun taşıdığı önemin kavranamamış olmasının bir ifadesidir. Belli bir düzen içerisinde rapor vermek bir zorunluluktur, fakat bu da yeterli değildir. Raporlardan bağımsız olarak bilgi akışının süreklilik taşıması gerekir. Bunlar örgüt yaşamımızın kuralları haline gelebilmeli ve bunların gereklerine uygun davranılabilinmelidir. Önemli bir gelişmenin ardından bu hareket adına değerlendirme yapması gereken bir önderliğe gerekli bilgiler, belgeler zammında iletilmek zorunddadır. Bu bireyler arası bir ilişki değildir. Bu örgüt üyesi olmanın, örgütlü olmanın temel bir koşuludur. Bunu anlayamayan devrimci sınıf örgütünden birşey anlamamış demektir. Gereklerini gözetmeyen görevlerini ihmal ediyor, örgütü, önderliği boşa çıkarıyor demektir.

Yıldönümü değerlendirmelerini bu hareketin önderliği yapıyorsa, ciddi bir siyasal gelişmede bu örgütün tutumunu merkezi önderlik değerlendiriyorsa, ona her gelişme üzerinden bilgi aktarmak bir zorunluluktur. Temel sorunlar üzerinden ya da önemli siyasal gelişmeler üzerinden değerlendirme yapmak merkezi önderliğin bu örgüte karşı bir yükümlülüğüdür. Onun bu yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için, örgüt birimlerinin ve tek tek kadrolarının bu değerlendirmelerin daha rahat ve nesnel bir biçimde yapabilmesinin koşullarını yaratması gerekir. Bu yerine getirmekten kaçınılamayacak ya da savsaklanamayacak bir görevdir. Devrimci bir örgütün önderliği sıradan yazarlar ya da entellektül aydınlar olamayacağına göre, örgüt adına kalem oynattıklarına göre, örgütün bu önderliği her bakımdan sürekli olarak beslemesi gerekir. Hiçbir bilginin boşa gitmeyeceğini unutmamalıyız. En ufak bir ayrıntı, en küçük bir bilgi kırıntısı, çok önemsiz görünen bir belge, zamanı geldiğinde mutlaka kullanılmıştır ya da kullanılacaktır. Ya da bunlar doğrudan kullanılınasa bile, bir takım değerlendirmelerin yapılmasını kolaylaştırmıştır. Yaşamın gerçek bilgisi olmadan, yaşamın gerçek sorunlarına ilişkin, siyasal gelişmelere ilişkin isabetli değerlendirmeler yapılabilinir mi? Yoldaşlarımız bunu yeterince anlamıyor. Bu nedenle de gereklerini yeterince gözetmiyorlar. Önderliğini beslemeyen, önderliği bilgiye boğmayan, her türlü ayrıntıyı anında iletme kaygısı gütmeyen bir kadro ya da örgüt, karşısında işlevsel bir önderlik de bulamaz. Biz bunu 3. Genel Konferansta ayrıntılarıyla tartıştık. Hala da yeterince anlaşılınamış olmasını yadırgıyorum. Hala birçok bilgiyi ya da belge ancak özel taleplerle gelebiliyor. Bu kabul edilemez bir durumdur.

- Ben raporların aylık periyodlarla verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Neden bir aylık periyod? Gerekçem şudur: Rapor denilince bizim aklımıza hep bilinen türden raporlar geliyor. Kuşkusuz böyle raporlar da hazırlanacaktır. Bundan sonra da örgüt birimlerimiz belli periyodlarla bütün çalışmanın, bütün gelişmelerin bilgisinin verildiği raporlar vereceklerdir. Ama benim söylemek istediğim şu: Genellikle ideolojik-politik sorunlarda bir problem çıkmıyor ve herkesin üzerinde birleştiği bir temel oluyor bu. Peki ama pratikte, özellikle taktik önderlik alanında işler nasıl gidiyor? Sorun budur ve sorunlar da bu alanda ortaya çıkıyor. Örneğin, herhangi bir fabrikada patlak veren bir grev ya da direniş var. Biz ne yapıyoruz, ne tür güçlüklerle karşılaşıyoruz, ne gibi gelişmeler yaşanıyor? vb. Bunları zamanında bilmek, önden buna müdahalelerde bulunabilmek ya da ortaya çıkacak bir takım sorunlara zamanında işaret edip çözümler bulmak önemlidir. Böyle düşünüldüğü zaman, bir organın çok özel bir biçimde ortaklaşa hazırladığı "dörtbaşı mamur bir rapor" gerekmez. Buna bir mektup da diyebilirsiniz.

Öte yandan, MYO merkezi önderliğin örgüte müdahalesinin temel bir aracı ise, MYO mektuplara ya da sözünü ettiğim türden raporlara boğulmalıdır. Bu bazen kişisel olur, bazen tek bir sorunla ilgili olur. Toplam faaliyetin kapsamından çok belli gelişmelerin

bilgi ve belgesidir sözkonusu olan. Önemli olan bunu zamanında yazıp iletmektir. Mutlu Akü'de bir gelişme var. Bu ancak 3 ay sonra yazılı bir metin haline getirilebiliyor. Ya da dışımızda, sol harekette, işçi hareketinde, herhangi bir sendikada vb. bir gelişme yaşanıyor. Bunun bilgisinin anında netleştirilip iletilmesi gerekir. Bu yapılmayabiliyor. Bu tür görevler savsaklanabiliyor. Eğer olağanüstü bir süreçten geçtiğimizi söylüyorsak, parti hedefine uygun bir merkezileşmeden sözediyorsak, bu böyle olamaz. Özellikle merkezi önderliğin müdahale aracı olan MYO'nun çok iyi beslenmesi gerekiyor, ki ortaya çıkan sorunlara zamanında müdahale edebilsin.

Ya da yoldaşlar arasında belli sorunlara bakışta kimi farklılıklar ortaya çıkabiliyor, bu belli poblemlere yol açabiliyor. Çıkabilir, pratik süreçte her zaman böyle şeyler yaşanabilir. Sorun bu değil. Sorun bunların bilinmemesi, dolayısıyla zamanında müdahale edilememesi alanında çıkıyor. Bu duruma hızla son vermeliyiz. Hızlı ve işlevsel bir bilgi akışı örgütlemeliyiz. Güçlü, doğru ve tam bir merkezi önderlik buna bağlıdır. Unutmamalıyız ki biz zamanla yarışıyoruz. Ve planladığımız mesafeyi almak istiyoruz. Bu açıdan her cephede işleri sıkı tutmak, örgütün tüm fonksiyonlarını aktif hale getirmek zorundayız.

- Raporların daha sık olması gerektiğini ben de düşünüyorum. Her türlü bilgi, belge, değerlendirme ve planlamanın zamanında merkezileştirilmesi hem bir sorumluluk ve hem de bir gerekliliktir. Ek olarak belirtmek istiyorum. Raporlarda çalışmanın genel bir değerlendirmesi yapılıyor veya o an yürütülmekte olan faaliyete ilişkin bir takım şeyler ortaya konuyor. Ama daha dönemsel hedefler raporlarda yer almayabiliyor. Bu aynı zamanda çalışma tarzına ilişkin belli bir zayıflığa işaret ediyor. Bu tabi başka bir gündeme giriyor. Fakat bizim raporlara ilişkin tam bir açıklık sağlamamız ve katı bir uygulamaya geçmemiz gerekir. Raporlarda nelerin olması gerekir? Geçmişte politik değerlendirme noktasında belli bir zayıflık vardı. Buraya çubuk büküldü. Şimdi daha ziyade raporlar (son raporları saymıyorum), biraz politik bir makale ve ona eklenen bir ilişki dökümü tarzında. Kuşkusuz çalışmanın somut sorunlarını ortaya koyan raporlar da var. Ama ben hedef koyma noktasında bir zayıflık olduğunu düşünüyorum. Bu denetimi zorlaştırıyor. Bir de raporlarda süreklilik konusunda bir zayıflık var, ki bu periyodun seyrek olmasından kaynaklanıyor. Bununla bağlantılı olarak şunu söyleyeceğim. Bir önceki raporda belli bir hedef ortaya konuluyorsa, ikinci rapor bu hedeften kalkarak kendi geçmiş faaliyetini değerlendirmek ve önüne yeni hedefler koymak durumundadır.

- Tartıştığımız problem aslında merkezi önderliğe bilgi akışı ile ilgilidir. Bu bilgi akışı olmadığı için raporlara ilişkin olarak bir periyod tartışması, daha sık olmasının daha yararlı olacağı tartışması doğuyor. Rapor her bir örgüt biriminin ya da alanının dönemsel çalışmasının bir dökümü, değerlendirmesi, bu temel üzerinden yeni hedeflerin saptanması çerçevesinde tanımlanırsa, aylık raporlar gerçekten biraz sık olacaktır. Ben de bunu kabul ediyorum. Yalnız merkezi önderliğe bilgi akışının zayıf olduğu bir noktada buna ilişkin bir takım tedbirler almalıyız. Bu tedbirlerin kurumlaşmış tedbirler olması gerekir.

Bu arada şunu da belirtmeliyim. Rapor adına siyasal makaleler geliyor. İstanbul'un iki ya da üç ay önce gönderdiği bir rapor var, gerçekten olduğu gibi gazete yazısıdır ve yayınlanmıştır. Bir raporu politik bir perspektifle hazırlamak, bu açıdan politik bir ön bölüm yazmak başka birşeydir, ama siyasal mücadeleye, sınıf hareketine ilişkin bir değerlendirme olarak, bir makale olarak kaleme almak başka birşeydir. İzmir'in de raporları var, İzmir'in devrimci hareketini ve işçi hareketini genel olarak değerlendiriyor. Bu raporun yaklaşık olarak üçte ikisidir. Biz onu makale olarak yayınladık. Bu bakımdan işlevseldir. Gerçekten İzmir'e özgü bir değerlendirmedir. Ama nihayetinde rapor bir örgütün kendi ilişkilerinin, pratiğini, sorunlarını ve hedeflerini kendi merkezi önderliğinin önüne koyan bir mekanizmadır. Buna bir çözüm bulabilmeliyiz.

Ayrıca dönemsel raporları kişiler değil, kurumlar-organlar yazmalıdır. Bu husus da yeterince gözetilmiyor. Gerisinde raporun işlevini kavrayamamak gibi bir zayıflık yatıyor. Böyle olunca, raporlar kollektif

değerlendirmenin ürünü olmuyor. Bizim umduğumuz yararları da sağlamıyor. Dönemsel rapor öncelikle alandaki çalışmanın bütünlüklü değerlendirilmesi için gereklidir. Bu temel üzerinde, planlama yapmak, hedefleri koymak, öncelikleri saptamak, zayıf yanlara yüklenmek, deneyimi süzüp almak vb. Rapor sonuçta elbette kişinin ya da kişilerin kaleminden çıkar. Fakat çıkan metin değerlendirilir, güçlendirilir, fazlalıklarından arındırılır. Organ ya da alan adına raporların alandan sorumlu yoldaşlar tarafından hazırlaması uygulamalarına son vermeliyiz. Bu kişisel olarak gerekli görülürse ayrıca yapılabilir. Buna itiraz edilemez. Fakat bu organ raporu olarak da kabul edilemez. Şimdi bir örnek İstanbul'dan üzerinden verdim de, daha önceki tartışmalarımızda bir örnek de bir başka alan üzerinden vermiştim. Yeni alanlar açılmalıdır diyoruz; bir yoldaş bize, biz bunu dört aydır yapıyoruz, diyebiliyor. Bu bir durumu anlatıyor. Ortada organ adına hazırlanmış bir rapor olmayınca, gelişmelerin bilgisine bu denli uzak kalınabiliyor.

Bilgi akışını güvenceye alabilmemiz gerekiyor. Bunun rapor kapsamında olması gerekmiyor. Yoldaşın söylediği gibi günlük bilgiler mektup tarzında kaleme alınarak da bu yapılabilir. Bugünkü yaşam ortamı içerisinde bunu yapmak çok zor da değil. Bilgi notlarıdır bunlar. Hangi birimde, hangi alanda çalışıyor olursa olsun, tüm yoldaşların bunu yapması gerekiyor. Bunun önünü açalım. Yoldaşları eğitelim, uyaralım, olmuyorsa eleştirelim. Ama düzenli bilgi akışını güvenceye alalım. Taban çalışması içindeki yoldaşları eğitirsek, yönlendirirsek, teşvik edersek, bir parça zorlarsak bunu yapılmaması için hiçbir neden yoktur.

Dönemsel raporlar ile bilgi, belge ve değerlendirmelerin günlük olarak merkezileştirilmesini birbirine karıştırmamak lazım. Organlar dönemsel olarak rapor verir. Bilgi, belge, gelişme ise anında merkezileşir. Bu işi yaparken sözlü aktarımları değil, mümkün mertebe yazılı yöntemleri kullanmalıyız. Bu perspektifi insanlara vermeliyiz. Bu gerçekleştirilebilirse, iki aylık periyod devam ettirilebilir.

Bazı özel dönemlere ilişkin özel raporlar da hazırlanmalıdır. Örneğin İstanbul'dan ve değişik bölgelerden 1 Mayıs raporları geldi. İstanbul İK'nın bir değerlendirmesi vardı; 1 Mayıs öncesi iki aylık süreçte en iyi faaliyeti biz yürüttük diyordu. Kuşkusuz böyledir. Ama bu faaliyet nasıl yürütüldü, hangi güçlerle yürütüldü, bunu çok fazla somutlayamıyorum. Raporların çok somut olmadığını anlatmaya çalışıyorum. Oysa bir önderlik örgütü avucunun içi gibi bilmelidir. Bir orkestrayı yönetmek böyle mümkün olabilir. Gündelik seyrini yönetmek değildir bu. Yani sen örgütün ruhunu, havasını, eğilimlerini, kusurlarını bilebilmelisin. Basit ayrıntılarda bizim bazı temel gerçekliklerimiz gizlidir. O ayrıntıyı kendi içinde kurcalamak, o birimin, şu birimin, o alanın şu alanın işine burnunu sokmak anlamına gelmez. O ayrıntıda bir temel gerçek gizlidir. Sen o ayrıntıdan o gerçeği yakalarsın ve işlersin.

Düzenli bilgi akışı sorununu çözebilirsek, raporlar bir aylık değil, iki hatta üç aylık da olabilir. Önemli olan gelişmelerin bilgisidir, bunun için raporları beklemek gerekmiyor. Raporlar bir çalışmanın değerlendirilmesi ve ondan bir takım sonuçların çıkarılması açısından gereklidir. Zaafların tespiti için, yeni hedeflerin tanımlanması için gereklidir. Gelişmeler ise anında iletilmelidir. Bu konuya bir açıklık getirilemezse, bugünkü zaafiyet sürerse, raporları aylık düzenlemek, bunu bir mekanizma olarak kurumsallaştırmak ve bir yükümlülük haline getirmek daha doğru olur. Buradaki sorun örgütü merkezi önderliğe bilgi akışı pratiği içerisine sokmaktır.

- Ama kendiliğindenliğe bırakılmış bir bilgi akışı olmamalıdır bu. Özellikle yönetici konumunda bulunan ileri kadrolarımız süreklileştirilmiş bir bilgilendirmeyi hem kendileri yapmalı, hem de tabandaki insanları bu doğrultuda bilinçli bir biçimde yönlendirmelidirler.

- Yoldaşlarınıza bu sorunun taşıdığı önemi kavratmak zorundayız. İstenen şeyin başarılı bir önderliğin önkoşulu olduğunu, bunu konferansımızın da zamanmda böyle saptadığını ortaya koymalı, yoldaşları ikna etmeliyiz. Zaten bu kavranamadığı zaman aylık raporlar da savsaklanır. Bir mesele kavranmadığı zaman hiçbir yaptırım çözüm olmuyor. Öncelikle sorunun önemini kavratmak gerekiyor.

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Zindandaki bir yoldaşın mektubundan...

(...) Zindan deneyimi benim için yeni, ... yoldaş açısından ise beklenmedik bir deneyim olsa da, bizim için içeride olmanın tek önemli yönü, sıcak mücadelenin içinde olamamak. Bundan ötesinin zerrece önemi yok. Dışarıyı içeride yaşıyoruz. Mücadele sürecinin doğal bir parçası, bir uzantısı burası. İdealimiz, davamız için bedel ödedik, ödemeye devam ediyoruz, edeceğiz de.

TEM'de 6 gün kaldık. Tutumumuz sonuna kadar hiç değişmedi. İfade vermeyi reddettik. Her onurlu insanın yapması gerekeni yaptık. Leş kargalarını zulüm kalelerinde bozguna uğrattık. Yenmeye, kişiliğimizi parçalamaya, teslim almaya çalıştılar. Ama nafile! Devrimci iradeyi bükemediler. Çözüldüler... Bir kez daha yenilen onlar oldular. Genç arkadaşın zayıflığının ise sözünü etmeye değmez... Henüz bir çocuk o.

(...) Kuşkusuz davaya salt hukuksal açıdan bakmıyoruz. Davanın hukuki yanının bir önemi olsa da, esas ve asıl yanı siyasal açıdan taşıdığı boyuttur. Bu nedenle burjuvazinin mahkemeleri biz komünistleri yargılayan değil, mahkemenin temsil ettiği sınıf şahsında sistemlerini yargıladığımız yerlere çevireceğiz. Hesap verecek olan biz değil, onlardır. Sorgulayan onlar değil, devrimci proletarya adına biz olacağız. (...)

MLKP dava tutsaklarıyla aynı komündeyiz. Kurallı, disiplinli, şubedeki tutum ve örgütlü yaşantımız üzerine bunu kendileri teklif etti. Biz de yine bu kıstasları gözeterek kabul ettik. Yani günlük yaşamsal ihtiyaçlarımızı birlikte karşılıyoruz. Geldiğimizden bu yana devrimci dayanışmanın çubuğunu epey yüksettiler. Biz de buna karşılık vermeye çalışıyoruz. Devrimci paylaşımcılık, kardeşlik, dostluk ne güzel! Burada kollektif irade oturtulmuş ise de sosyal ilişkiler alanında ciddi zayıflıklar var. Bizden önce yaşanmış bir takım olayların etkisiyle de gruplar arası ilişkilerde ciddi bir zayıflık var. Yine de toplamından bakıldığında devrimci bir hava egemen. (...)

Bugünden itibaren 2 günlük süresiz dönüşümlü açlık grevine başladık. 2 gün bizim koğuş, 2 gün PKK dava tutsaklarının olduğu koğuş grev yapacak. (Yani 2 günlük aralarla açlık grevi yapıyoruz) Hücre uygulamasına karşı, sevklerin durdurulması, tutsakların yargılandığı kente ait cezaevlerine gönderilmesi talepleri üzerinde oturuyor bu eylemimiz.

Gazete ilanında imzamız yoktu. Bu ilgili cezaevinde yoldaşlarımızın olmamasından geliyor olsa gerek. Kendimiz adına inisiyatif koyup eylemi başlattık. Biliyorsun, hücre uygulaması her yerde yaygın olarak hayata geçirilmeye çalışılıyor. Biz de bu uygulama girişiminin boşa çıkartılması için direneceğiz. (...)

Dediğim gibi, burası o "uzun, engebeli, sarp, dikenli" yol koşusunun "doğal" bir durağı. İnsanca yaşam neyi gerektiriyorsa onu yapacağız. Biz burada duvarlar arasındayız. Ama irademiz ve bilincimiz özgür! Bizi tutsak alabilirler. Ya ideallerimizi, yüreğimizi, beynimizi ve yarınlara ait düşlerimizi? Bizleri duvarlar arasına kapatmakla yaşamın o eşsiz güzelliğini; ilerlemenin, gelişmenin, dönüşmenin önünü alabileceklerini düşünüyorlar. Devrimci iradeyi zayıflatabileceklerini, devrim tutkusunu zaafa uğratabileceklerini sanıyorlar. Mümkün mü bu? Tarihin ileriye dönen çarkını durdurmak mümkün mü? Ya onu nasıl durduracaklar? Bu aşağılık sınıf yıllar boyu tüm gücünü, tüm maharetini kullandı bunu yapabilmek için. Asla başaramadılar. Hiç bir zaman da başaramayacaklar. (...)

Burada kitaplarımız mevcut. (*Kapital* dahi var.) Yalnız devrimci yayınlar toplatıldığı gerekçesiyle verilmiyor.

Yaşam akıyor, sürüp gidiyor. Geride bıraktığımız süreçten elbette gerekli dersleri çıkartacağız. Fakat, geriye takılıp kalamayız. Özel bir tarzda geride bırakılan süreci irdelemenin sırası değil. Hep ileriye, ufka bakmak gerekiyor. Öyle ya, komünistlerin yaşamlarında bir sonraki anın nasıl ve ne şekilde gelişeceğini önceden öngörmek çok zor. Aslolan her türlü gelişmeye hazır olmak ve duruma hakim olmak; işkencede, zulüm kalelerinde, ölüm karşısında vb. Başka türlü bu pislik düzeniyle nasıl başa çıkar, yüce ideali nasıl yaşatabiliriz ki? (...)

F. Deniz

Okurlardan / Yoldaşlardan...

henüz sosyalizm için olgunlaşmamış olduğumuz, aralarındaki "bilgili" beylerden birinin koyduğu gibi, sosyalizmin nesnel ekonomik öncüllerinin ülkemizde bulunmadığı iddiası, son derece basmakalıptır. Birinci Emperyalist Savaş sırasında yaratılan devrimci durum gibi bir durum içinde kendini bulan bir halk için, ne söylenebileceğini kendi kendilerine sormak hiç birinin aklına gelmemektedir. Bu halkın, durumun ümitsizliğinden etkilenip, uygarlığın gelişmesi için, bir ölçüde olağan-dışı koşullar sağlanmasında ona en azından biraz şans tanıyacak bir mücadeleye atılma olasılığı yok mudur?

"Rusya'nın üretici güçlerinin gelişmesi sosyalizmi olanaklı kılan düzeye ulaşmamıştır." Tüm İkinci Enternasyonal kahramanları, kuşkusuz Suhanov dahil, bu önermenin yaygarasını yapmaktadırlar. Yüz farklı telden bu tartışma götürmez önermeyi çalmakta ve devrimimiz için bunun belirleyici ölçüt olduğunu sanmaktadırlar.

Ama, birincisi azçok etkili her Batı Avrupa ülkesini işin içine karıştıran Emperyalist Dünya Savaşı sırasında, kendine özgü koşullar, Rusya'yı ve Rusya'nın gelişmesini, Doğu'da olgunlaşan ya da zaten kısmen başlamış olan devrimler arifesinde, en az Marx'ın kendisi kadar "marksist" olan biri tarafından, 1856'da Prusya için olası bir umut olarak önerilen, tam da "köylü savaşı"nın işçi sınıfı hareketiyle birleştirilmesini başarmamızı mümkün kılan bir duruma soktu ise ne olacak?

Durumun tam ümitsizliği, işçilerin ve köylülerin çabalarını on kat kamçılayarak, uygarlığın temel önkoşullarını Batı Avrupa ülkelerininkinden farklı bir biçimde yaratma fırsatını verdiyse ne olacak? Bu, dünya tarihinin gelişmesinin genel çizgisini değiştirmiş midir? Dünya tarihinin genel gidişine çekilmekte olan ya da çekilmiş olan tüm ülkelerdeki temel sınıflar arasındaki temel ilişkileri değiştirmiş midir?

Eğer sosyalizmin kurulması için belirli bir kültür düzeyi gerekiyorsa (her ne kadar hiç kimse her Avrupa ülkesi için farklı olduğundan bu belirli "kültür düzeyi"nin ne olduğunu söyleyemezse de) neden önce bu belirli kültür düzeyinin ön koşullarını devrimci bir biçimde elde etmekle işe başlayıp, sonra da işçilerin ve köylülerin hükümetinin ve Sovyet sisteminin yardımıyla, öteki uluslara yetişme yolunu tutmayalım?

16 Ocak 1923

II

Uygarlığın sosyalizmin kurulması için gerekli olduğunu söylüyorsunuz. Pekala. Ama neden, ülkemizde, toprak sahiplerinin ve Rus kapitalistlerinin defedilmesi gibi uygarlık önkoşullarını yaratıp, sonra da sosyalizme doğru ilerlemeye başlamayalım? Alışılmış tarihsel olaylar dizisinde böyle değişikliklere izin verilmeyeceğini ya da bunların olanaksız olduğunu nerede, hangi kitaplarda okudunuz?

Sanırım Napoleon şöyle yazmıştı: *"On s'engage et puis on voit."* Serbestçe çevrirsek şu anlama gelir: "Önce ciddi bir savaşa gir - sonra ne olduğunu gör." Biz de, Ekim 1917'de önce ciddi bir savaşa girdik ve sonra da, gelişmenin Brest Barışı, Yeni Ekonomik Politika vb. gibi ayrıntılarını (dünya tarihi açısından bunlar elbette ki sıradan ayrıntılardır) gördük. Ve şimdi, esasta zafer kazandığımıza hiç kuşku duyulamaz.

Daha da sağda olan sosal-demokratları bir yana bırakın, bizim Suhanov'lar devrimlerin başka türlü yapılabileceğini akıllarına bile getirmiyorlar. Avrupalı darkafalılarımız, çok daha geniş nüfusa ve çok daha fazla toplumsal koşul farklılıklarına sahip olan Doğu ülkelerindeki daha sonraki devrimlerin, kuşkusuz, Rus devriminin özelliklerinden bile daha büyük özellikler göstereceğini akıllarına bile getirmiyorlar.

Kautskici çizgide yazılmış bir ders kitabının kendi zamanında çok yararlı bir şey olduğunu söylemeye bile gerek yok. Ama bunun sonraki dünya tarihinin tüm gelişme biçimlerini önceden gördüğü fikrini atmanın zamanı gelmiştir. Bu fikri savunanların, sadece ahmak olduklarını söylemenin de zamanıdır.

17 Ocak 1923

Marx-Engels-Marksizm
Sol Yayınları, Birinci Baskı, s.542-546

Ekim Devrimi'nin 80. yıldönümü...

Devrimimiz

V.İ.LENİN

I

Geçenlerde, Suhanov'un devrim üzerine notlarma gözatıyordum. İnsanın en çok dikkatini çeken şey, küçük-burjuva demokratlarının ve tüm İkinci Enternasyonal kahramanlarının bilgiçlik taslamaları oluyor. Hepsinin son derece yüreksiz olmaları gerçeği bir yana, Alman modelinden en ufak bir sapmaya gelince, en iyilerinin bile, bir takım kayıtlarla kendilerini takviye etmeleri bir yana -tüm küçük-burjuva demokratlara özgü olan ve devrim boyunca onlar tarafından bol bol ortaya konan bu tipik özellik bir yana- insanın ancak dikkatini çeken şey, geçmişin kölece taklidi oluyor.

Hepsi kendilerine marksist diyorlar, ama marksizm anlayışları çekilmez bir biçimde bilgiççedir. Marksizmde belirleyici olan şeyi, yanı onun devrimci diyalektiğini hiç anlayamamışlarıdır. Hatta Marx'ın devrim zamanlarında en büyük esnekliğin gerekli olduğu yolundaki sözlerini kesinlikle anlayamamışlar ve örneğin Marx'ın mektuplarında geçen -sanırım 1856'daydı- Almanya'da devrimci bir durum yaratabilecek olan bir köylü savaşı ile, işçi sınıfı hareketini birleştirme umudunu ifade eden sözlerini bile anlayamamışlardır -bu yalın sözlerden bile kaçınmakta ve bir tas kızgın sütün etrafında gezinen kedi gibi dolaşıp durmaktadırlar.

Yaptıkları işler, onların, bırakın burjuvaziden kopmayı, sapmaktan bile korkan ödlek reformistler olduklarını ortaya koymaktadır, aynı zamanda da korkaklıklarını en çılgınca tumturaklı laflar ve kabadayılıkla kapatmaktadırlar. Ama salt teorik görüş açısından bile hepsinde insanın dikkatini en çok çeken şey, şu marksist düşünceleri kavramadaki kesin yeteneksizlikleridir. Şimdiye dek Batı Avrupa'da kapitalizmin ve burjuva demokrasisinin belli bir yol izlediğini görmüşlerdir. Ve bu yolun ancak *mutadis mutandis* (gerekli değişiklikleri yaptıktan sonra -çevirmenin notu), ancak (dünya tarihinin genel gelişmesi açısından çok önemsiz olan) bazı değiştirmelerle bir model olarak alınabileceğini kavramamışlardır.

Birincisi, Birinci Emperyalist Dünya Savaşı ile bağlantılı olan devrim. Böyle bir devrim, bizzat savaşın sonucu olan yeni özellikler ya da değişiklikler göstermek zorundaydı, çünkü dünya, bu durumda böyle bir savaş hiç görmemiştir. Görüyoruz ki, savaştan bu yana en zengin ülkelerin burjuvazisi, bugüne kadar "normal" burjuva ilişkileri yeniden kurmayı başaramamıştır. Oysa bizim reformistlerimiz -devrimci oldukları havasını veren küçük-burjuvalar- normal burjuva ilişkilerin sınır olduğuna (buraya kadar gideceksin, daha öteye değil) inanırlardı, hala da inanırlar. "Normal" kavramları bile son derece basmakalıp ve dardır.

İkincisi, dünya tarihinin gelişmesi bir bütün olarak genel yasalar izlerken, bazı gelişme dönemlerinin, ya bu gelişmenin biçiminde ya da sırasında özellikler gösterebileceğinin hiç de olanaksız sayılmadığı, tam tersine bunun öngörüldüğü fikrine tamamen yabancıdırlar. Örneğin, Rusya, bu uygar ülkelerle bu savaşın ilk kez, kesinlikle uygarlık yörüngesine soktuğu ülkeler, yani tüm doğulu, Avrupalı-olmayan ülkeler arasındaki sınır çizgisi üzerinde durduğuna göre, bazı ayırıcı özellikler gösterebildiği ve gerçekten de göstermek zorunda olduğu, akıllarına bile gelmemektedir; bu özellikler, dünya gelişmesinin genel çizgisine uygun olmakla birlike, Rusya devrimini, Batı Avrupa ülkelerindekinden ayırır ve devrim, Doğu ülkelerine doğru ilerledikçe bazı kısmi yenilikler getirir.

Örneğin, Batı Avrupa sosyal-demokrasisinin gelişmesi sırasında papağan gibi ezberledikleri iddia, yani bizim

(Devamı s.23'de)